

โครงการศึกษานอกสถานที่

ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

คำนิยาม

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นโครงการที่ดีที่ได้ทำสืบต่อกันมารุ่นสู่รุ่นตามแนวทางการเรียนการสอนในวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ในการไปศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น นิสิตได้รับชมโบราณวัตถุที่เป็นหลักฐานการใช้เงินของคนโบราณอย่างสมบูรณ์ ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของเงินอย่างครบถ้วน ตั้งแต่ยุคที่ใช้สิ่งของในการแลกกันพัฒนามาจนกระทั่งเป็นเงินอิเล็กทรอนิกส์ดังเช่นปัจจุบัน

นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาท และตระหนักถึงความสำคัญธนาคารแห่งประเทศไทย ที่มีผลในการกำหนดนโยบายทางการเงิน เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจ นอกเหนือไปจากนั้นยังเป็นแรงจูงใจ ให้นิสิตมีกำลังใจที่จะศึกษาหาความรู้ในวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ให้เข้าใจถึงโครงสร้างระบบการเงินสามารถวิเคราะห์ และอธิบายนโยบายที่ทางธนาคารกลางกำหนดออกมาได้อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพของตนเองนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ขอชื่นชมอาจารย์ประจำวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคารอาจารย์เดช ชูจันทร์ และนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทูกรูป / คน ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีโครงการนี้ทุกปีการศึกษา ยิ่งไปกว่านั้นคือหวังให้นิสิตทูกรูป / คน นำความรู้ที่ได้นำคำถามที่สงสัยไปค้นคว้า เพื่อมาต่อยอดความรู้แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมสืบไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น)

หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนิยาม

ในนามอาจารย์ประจำวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ขอนุนุโมนาชื่นชม และชมเชย ต่อและนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุกรูป / คน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างความสามัคคีต่อการศึกษาในรายวิชาดังกล่าว จนก่อให้เกิด การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้นอกห้องเรียน

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างประสบการณ์ต่อการจากการเรียนรู้นอกตำรา ได้รับข้อมูลวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านเงินตรา โดยตรงทำให้นิสิตได้ศึกษาความเป็นมาวิวัฒนาการของเงิน และความเป็นมาของธนาคารแห่งประเทศไทย กระบวนการ และขั้นตอนการผลิตธนบัตรของไทยกระบวนการควบคุม และการเฝ้ามองระวังอัตราการ แลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลอื่นๆของต่างประเทศ

จากประสบการณ์ดังกล่าว อาจารย์ประจำวิชาหวังเป็นอย่างยิ่งว่านิสิตจะได้นำความรู้ไปสานต่อใน การดำเนินชีวิตหลังจากจบการศึกษา หรือจบหลักสูตรไปแล้ว นำความรู้ไปพัฒนาประเทศของตนเอง หมู่บ้านตนเอง ตลอดจนจนการพัฒนาตนเองให้เข้าอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอนุนุโมนาชื่นชม และเป็นกำลังใจให้กับนิสิตตลอดไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดช ชูจันอัด)

อาจารย์ประจำวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานดำเนินงานของโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยจัดขึ้นในวัน พุธที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตระหนักถึงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดมาตรฐานตามนโยบายของทางหลักสูตรจึงได้จัดทำโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมนิสิตที่ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย มีความรู้ความเข้าใจ ในการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างประสบการณ์จริงซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพให้นิสิตทราบ เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของ การเงิน การธนาคาร การธนาคารกลาง สิ่งเหล่านี้ล้วนมีบทบาทหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อนำผลที่ได้จากศึกษาดูงานนอกสถานที่ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานต่อไป ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ ทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดเป็นอย่างดี

คณะผู้จัดทำโครงการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ (Action)	๑
๑.๑ ชื่อโครงการ	๑
๑.๒ ส่วนงานที่รับผิดชอบ	๑
๑.๓ ผู้รับผิดชอบโครงการ	๑
๑.๔ โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน	๑
๑.๕ ลักษณะกิจกรรม	๑
๑.๖ หลักการและเหตุผล	๒
๑.๗ วัตถุประสงค์	๓
๑.๘ ตัวชี้วัด	๓
๑.๙ เป้าหมายผลผลิต	๔
๑.๑๐ ความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ	๔
๑.๑๑ การสนับสนุนพันธกิจ	๕
๑.๑๒ หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๖
๑.๑๓ ระยะเวลาในการจัดโครงการ	๖
๑.๑๔ สถานที่จัดโครงการ	๖
๑.๑๕ การปรับปรุงการจัดโครงการครั้งก่อน	๖
๑.๑๖ งบประมาณ	๖
ส่วนที่ ๒ วิธีการดำเนินการ (Doing)	๘
๒.๑ สรุปขั้นตอนวิธีการจัดการโครงการ (พอสังเขป)	๘
๒.๒ กำหนดการโครงการศึกษานอกสถานที่	๘
๒.๓ ระเบียบวิธีบูรณาการ	๙
๒.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	๙
๒.๕ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๙
๒.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙
ส่วนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Check)	๑๐
๓.๑ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม	๑๐
๓.๒ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Pre test – Post test) Per test	๑๐
๓.๓ การคำนวณค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ	๑๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๓.๔ เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย	๑๑
๓.๕ การบรรจุเป้าหมายของโครงการ	๑๖
๓.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๖
ส่วนที่ ๔ สรุปผลการดำเนินการ (Action)	๑๗
๔.๑ สรุปผลการดำเนินการ	๑๗
๔.๒ ปัญหาอุปสรรค	๑๗
๔.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๘
๔.๔ การนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการไปใช้	๑๘
๔.๕ ประโยชน์ในการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุง	๑๙
ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก	๒๓
ก เอกสารการขออนุมัติโครงการ	๒๓
ข บันทึกข้อความการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก	๓๕
ข การประชุม พร้อมรายงานการประชุม / บันทึกถายงานการประชุม	๓๖
ค สรุปค่าใช้จ่ายพร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินตามจริง	๔๔
ค เอกสารแสดงการประชาสัมพันธ์โครงการ	๔๕
ฅ แบบสอบถาม หรือ แบบประเมินความพึงพอใจของโครงการ	๔๖
ง แผนบริหารการสอนเค้าโครงการสอน หรือ มคอ. ๓	๔๙
จ ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย	๖๓
ฉ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	๖๖
ช ข้อมูลนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	๖๙
ซ ภาพกิจกรรม	๑๑๑

ส่วนที่ ๑

ส่วนนำ (Action)

- ๑.๑ ชื่อโครงการ โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๑.๒ ส่วนงานที่รับผิดชอบ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มจร
- ๑.๓ ผู้รับผิดชอบโครงการ
๑. คณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๒. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๓. หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์
 ๔. เลขานุการสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๕. อาจารย์ประจำวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
 ๖. นิสิตคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๔ โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ. องค์ประกอบที่ ๓ และ ๖

๑.๕ ลักษณะกิจกรรม

เป็นกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ รับฟังคำบรรยายพิเศษจากวิทยากรเดินทางศึกษาดูกิจกรรมตามพื้นที่ที่จัดนิทรรศการของธนาคารแห่งประเทศไทย ศึกษา และดูวิธีการผลิตธนบัตรของไทยรวมถึงหน้าที่หลักในการควบคุมดูแลกำกับเรื่องการเงินของชาติ การออกกฎหมายและควบคุมสถาบันการเงินการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ และการเฝ้ามองระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับเงินสกุลอื่น ๆ มีกระบวนการเป็นอย่างไร ซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ☐ ด้านกีฬา หรือการส่งเสริมสุขภาพ
- ☒ ด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- ☐ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ หรือรักษาสีงแวดล้อม
- ☒ ด้านการส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรม
- ☒ ด้านวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ความสอดคล้องกับการพัฒนาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- ☒ คุณธรรมจริยธรรม

- ☒ ความรู้
- ☒ ทักษะทางปัญญา
- ☒ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
- ☒ ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๖ หลักการและเหตุผล

การเรียนรู้แบบการศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง โดยมีได้รับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความรู้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้รับประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนา และส่งเสริมให้แก่ นิสิต การศึกษานอกสถานที่ถือเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามาก เป็นวิธีการเรียนการสอน ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์โดยตรง

หลักการสำคัญของการศึกษา นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างเสริมประสบการณ์จริง ซึ่งกระทำได้ทั้งในระดับหลักสูตร และในแต่ละรายวิชา ดังนั้นเพื่อให้จัดการเรียนการสอนรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร สามารถสนองต่อหลักการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างประสบการณ์จริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิตจึงจัดให้นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ในภาคเรียนที่ ๑ ปี ๒๕๖๑ ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ และได้รับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของ การเงิน การธนาคาร การธนาคารกลาง สิ่งเหล่านี้นี้ล้วนมีบทบาทหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และเป็นการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดโอกาสให้นิสิตได้จัดทำโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคารนั้น จะเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่ได้ศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นิสิตโดยตรง อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย

ดังนั้น นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และก่อให้เกิดมาตรฐานตามนโยบายของทางหลักสูตร จึงได้จัดทำโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้นิสิตเพิ่มประสิทธิภาพ และเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนการสอนของนิสิต มีความรู้ความเข้าใจเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิต ให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของ การเงิน การธนาคาร การธนาคารกลาง สิ่งเหล่านี้นี้ล้วนมีบทบาทหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ใน วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑.๗ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

๑.๘ ตัวชี้วัด

๑.๘.๑ ผลผลิต

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ ทุกรูป / คน

๑.๘.๒ ผลลัพธ์

๑. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. นิติและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

๑.๙ เป้าหมายผลผลิต

๑.๙.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

เพื่อพัฒนาให้นิติมีคุณภาพทางการศึกษา และคุณลักษณะของนิติที่พึงประสงค์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้อย่างสมบูรณ์ เปิดโลกทัศน์ให้นิติได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ ๒๑ นอกเหนือตำราเรียนในห้องเรียนสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้กับการเรียนการสอนในห้องเรียน

๑.๙.๒ เป้าหมายเชิงเวลา

ระยะเวลาทำกิจกรรม วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๑๐ ความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ดังนี้

๑.๑๐.๑ สอดคล้องกับจุดเน้นในการทำงานงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ของมหาวิทยาลัย

พันธกิจที่ ๑ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

๑. กลยุทธ์ใหญ่ที่ ๑ พัฒนา และปฏิรูปการเรียนรู้
๒. กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔.๓ บูรณาการความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับรายวิชา

๓. กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔.๔ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้กิจกรรมเป็นสื่อ

๑.๑๐.๒ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑ ของมหาวิทยาลัยตัวชี้วัด ดังนี้

๑. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต
๒. มาตรฐานด้านบริการทางวิชาการ
๓. ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๑๐.๓ สอดคล้องแผนพัฒนานิสิตต่อรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

๑. นิสิตมีความรู้ความสามารถทางสารสนเทศ
๒. นิสิตมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและประยุกต์ใช้งานได้
๓. นิสิตมีคุณธรรมการพัฒนานิสิตด้วยกิจกรรมการอบรมเสริมความรู้

๑.๑๑ การสนับสนุนพันธกิจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มุ่งปฏิบัติการหลักที่สำคัญ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการนำความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ได้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมโดยมีพันธกิจที่สำคัญ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้าน คุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ รวมทั้งการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มุ่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างเครือข่ายร่วมกับองค์กร และสถาบันต่างๆ เพื่อสร้างบุคลากรทางการวิจัยให้เป็นมาตรฐานสากล
๓. มุ่งเน้นบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแบบสหวิทยาการ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และให้ความร่วมมืออันดีกับสังคม
๔. มุ่งส่งเสริมการศึกษา และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมในการดำรงความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการอยู่ร่วมกันอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ บุคคล องค์กร และสังคม

๕. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กฎระเบียบ และการบริหาร เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย โดยยึดหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

๑.๑๒ หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๑๓ ระยะเวลาในการจัดโครงการ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน (มิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑)					
		๒๘-๑	๓-๙	๑๖-๑๙	๒๐-๒๖	๒๗-๓๐	๒-๕
๑.	วางแผนการดำเนินโครงการ	↔					
๒.	ขออนุญาตโครงการ		↔				
๓.	ประสานงานกับพิพิธภัณฑ์		↔				
๔.	ดำเนินโครงการ			↔			
๕.	ประชาสัมพันธ์ / จัดทำเอกสารประกอบ					↔	
๖.	สรุปการดำเนินการ						↔

๑.๑๔ สถานที่จัดโครงการ

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่อยู่ : ๒๗๓ ถนน สามเสน แขวง วัดสามพระยา เขต พระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๑.๑๕ การปรับปรุงการจัดโครงการครั้งก่อน

ไม่มี

๑.๑๖ งบประมาณ

๑.๑๖.๑ รายรับ

งบจากนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

ผศ.ดร.เดช ชูจันทร์ ถวายค่าอาหารเพล	จำนวน ๕๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๔,๕๐๐ บาท
๑.๑๖.๒ รายจ่าย	
ค่าของชำร่วย	จำนวน ๕๐๐ บาท
ค่าอาหารเพล	จำนวน ๕๐๐ บาท
ค่ายานพาหนะ	จำนวน ๘๐๐ บาท
ค่าสรุปกิจกรรม	จำนวน ๒,๗๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๔,๕๐๐ บาท

ส่วนที่ ๒

วิธีการดำเนินการ (Doing)

๒.๑ สรุปขั้นตอนวิธีการจัดการโครงการ (พอสังเขป)

๑. วางแผนการดำเนินโครงการ
๒. ขออนุญาตโครงการ
๓. ดำเนินโครงการ
๔. ประสานงานกับพิพิธภัณฑ์
๕. ประชุมกรรมการโครงการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนดำเนินการ
๖. ประชาสัมพันธ์ / จัดทำเอกสารประกอบ
๗. สรุปผลการดำเนินการ

๒.๒ กำหนดการโครงการศึกษานอกสถานที่

ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เวลา	กิจกรรม
๑๒.๐๐ น.	พร้อมเพียงกันที่พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๒.๓๐ น.	เข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยพร้อมเพียงกัน
๑๓.๐๐ น .	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๓.๓๐ น.	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๔.๐๐ น.	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการเงินตรา โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๔.๓๐ น.	เข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ตามอัธยาศัย
๑๖.๐๐ น.	มอบของที่ระลึกให้กับวิทยากร เสร็จแล้วเดินทางกลับ

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

๒.๓ ระบุวิธีบูรณาการ

เพื่อพัฒนาให้นิสิตมีคุณภาพทางการศึกษา และคุณลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียนได้อย่างสมบูรณ์ เปิดโลกทัศน์ให้นิสิตได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ ๒๑ นอนเหนือตำราเรียนในห้องเรียน สามารถนำไปประยุกต์ และปรับใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

๒.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

๑. ประเมิน ความพึงพอใจ
๒. แบบสอบถามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๒.๕ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ
๒. ผู้ตอบ แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวนทั้งหมด ๑๖ รูป / คน

๒.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจ ของโครงการศึกษานอกสถานที่ หรือ การให้บริการ ต้องมีการให้ประเมินครบทั้ง ๖ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. ประเด็นด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
๒. ประเด็นเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
๓. ประเด็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
๔. ประเด็นด้านเทคนิคการบรรยาย และการปฏิบัติ
๕. ด้านคุณภาพการให้บริการ
๖. ด้านการนำความรู้ได้ประยุกต์ใช้

ส่วนที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Check)

๓.๑ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ บุกรูป / คน และอาจารย์ประจำรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ๑ คน

๓.๒ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Pre test – Post test)

Per test

๑. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

Post test

๑. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

๓. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

๓.๓ การคำนวณค่าเฉลี่ยระของความพึงพอใจ

การทำโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย คำตอบของกลุ่มตัวอย่าง การหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละข้อ หาได้โดยการเฉลี่ยจากค่าน้ำหนักของข้อมูลที่ได้ เพราะข้อมูลที่ได้มีค่าน้ำหนักต่างกัน จึงต้องใช้สูตรจากการคำนวณทางสถิติ ดังนี้

$$\text{Mean } x = (w_1 \times x_1 + w_2 \times x_2 + w_3 \times x_3 + \dots + w_n \times x_n) / n$$

๓.๔ เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย

ลักษณะเป็นแบบมาตราวัดแบบ Likert ๕ ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

- คะแนน ๕ หมายถึง พอใจมากที่สุด
- คะแนน ๔ หมายถึง พอใจมาก
- คะแนน ๓ หมายถึง พอใจปานกลาง
- คะแนน ๒ หมายถึง พอใจน้อย
- คะแนน ๑ หมายถึง พอใจน้อยที่สุด หรือ ต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

- ๔.๕๑ – ๕.๐๐ หมายถึง ดีมาก
- ๓.๕๑ – ๔.๕๐ หมายถึง ดี
- ๒.๕๑ – ๓.๕๐ หมายถึง พอใช้

- ๑.๕๑ – ๒.๕๐ หมายถึง ควรปรับปรุง
- ต่ำกว่า ๑.๕๐ หมายถึง ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการประเมินในภาพรวม โดยนำผลรวมของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจรวม ซึ่งมีค่าสัดส่วนความสำคัญของ ร้อยละ 100 คิดเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน และแปลความหมาย ดังนี้

- ๘๐.๐๐ ขึ้นไป หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙ หมายถึง ดีมาก
- ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙ หมายถึง ดี
- ๕๐.๐๐ – ๕๙.๙๙ หมายถึง พอใช้
- น้อยกว่า ๕๐.๐๐ หมายถึง ปรับปรุง

ตาราง ก : ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ

รายการ	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	แปลความ
	๕	๔	๓	๒	๑		
๑. การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ	๙	๖	๑	๐	๐	๔.๕	ดี
๒. การประชาสัมพันธ์ทั่วถึงหลากหลายรูปแบบ	๖	๘	๒	๐	๐	๔.๒๕	ดี
๓. ช่วงเวลา / ระยะเวลาในการจัดโครงการ	๑๐	๔	๒	๐	๐	๔.๕	ดี
๔. ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดโครงการ	๙	๔	๓	๐	๐	๔.๓๗๕	ดี
รวม						๔.๔๐๖	ดี

ตาราง ข : ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

รายการ	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	แปลความ
	๕	๔	๓	๒	๑		
๕. การได้รับการอธิบายชี้แจงแนะนำที่ดีจากบุคลากรที่ให้บริการ	๑๓	๓	๐	๐	๐	๔.๘๑๒	ดีมาก

๖. การอำนวยความสะดวกของผู้ให้บริการ	๑๒	๒	๒	๐	๐	๔.๖๒๕	ดีมาก
๗. ความรวดเร็วและคล่องตัวในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ	๘	๖	๑	๑	๐	๔.๓๑๒	ดี
๘. กริยามารยาทและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	๑๑	๔	๑	๐	๐	๔.๖๒๕	ดีมาก
๙. วิทยากรอธิบายได้ชัดเจนสื่อความหมายได้เหมาะสม	๑๔	๒	๐	๐	๐	๔.๘๗๕	ดีมาก
๑๐. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือมีส่วนร่วม	๑๐	๓	๓	๐	๐	๔.๔๓๗	ดี
รวม						๔.๖๑๔	ดีมาก

ตาราง ค : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

รายการ	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	แปลความ
	๕	๔	๓	๒	๑		
๑๑. ความเหมาะสม และความพร้อม ของสถานที่จัดโครงการ	๗	๓	๔	๒	๐	๓.๙๓๗	ดี
๑๒. เอกสารประกอบ / วัสดุอุปกรณ์มี เพียงพอต่อความต้องการ	๔	๗	๓	๒	๐	๓.๘๑๒	ดี
๑๓. เอกสารประกอบครอบคลุมเนื้อหา ของโครงการ	๖	๕	๔	๑	๐	๔.๓๑๒	ดี
๑๔. สื่อทัศนูปกรณ์มีความพร้อม และ เพียงพอต่อความต้องการ	๑๑	๔	๑	๐	๐	๔	ดี
๑๕. ความเพียงพอของอาหาร / เครื่องดื่ม	๙	๔	๓	๐	๐	๔.๓๗๕	ดีมาก
รวม						๓.๙๘๗	ดี

ตาราง ข : ด้านความพึงพอใจรวมทุกด้าน

รายการ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรวม	ร้อยละ	แปลความ
ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ	๔.๔๐๖	๘๘.๑	ดีเยี่ยม
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	๔.๖๑๔	๙๒.๒๙	ดีเยี่ยม
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	๓.๙๘๗	๗๙.๗๕	ดีมาก
ด้านเทคนิคการบรรยาย และการปฏิบัติ	๔.๗๘๑	๙๕.๖๒๕	ดีเยี่ยม
ด้านคุณภาพการให้บริการ	๔.๑๕	๘๒.๕	ดีเยี่ยม
ด้านการนำความรู้ได้ประยุกต์ใช้	๔.๖๒๕	๙๒.๕	ดีเยี่ยม

จากตารางความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย (วัน พุธที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑) ดังนี้

ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๔๐๖ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๑)

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๖๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๙)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๙๘๗ คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๕)

ด้านเทคนิคการบรรยาย และการปฏิบัติ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๗๘๑ เป็นร้อยละ ๙๕.๖๒๕)

ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕)

ด้านการนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๖๒๕ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๕)

๓.๕ การบรรลุเป้าหมายของโครงการ

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ ทุกรูป/คน และอาจารย์ประจำรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ๑ คน

☒ บรรลุเป้าหมาย ☐ ไม่บรรลุเป้าหมาย

๓.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

ส่วนที่ ๔

สรุปผลการดำเนินการ (Action)

๔.๑ สรุปผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินงานในภาพรวมนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ ทุกรูป / คน จากการดำเนินโครงการในครั้งนี้ ผลการดำเนินงานที่ได้คือ นิสิตสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ในการจัดทำโครงการ คือ เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของ การเงิน การธนาคาร การธนาคารกลาง สิ่งเหล่านี้นล้วนมีบทบาทหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

อีกทั้งผลของการดำเนินงานในภาพรวมของนิสิตผลการดำเนินงานในภาพรวมนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ ทุกรูป / คน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการศึกษานอกสถานที่ ที่กำหนดไว้ในระดับที่น่าพึงพอใจ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายบริหารที่ชัดเจน ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดโครงการศึกษานอกสถานที่ของนิสิต ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง คณาจารย์มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตน พัฒนางาน มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด มีแผนบูรณาการ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนิสิตส่งผลให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประพุดดี และปฏิบัติตามเอกลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา” และอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” รวมถึงอัตลักษณ์บัณฑิต คือ “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

๔.๒ ปัญหาอุปสรรค

การเขียนโครงการนั้นเป็นการกำหนดกิจกรรมต่างๆ หรือ กิจกรรมที่จะทำในอนาคตโดย อาศัยข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นตัวกำหนดกิจกรรมในโครงการ เมื่อเป็นเช่นนี้หากเป็น โครงการที่ดีย่อมนำมาซึ่งคุณภาพ และประสิทธิภาพของหน่วยงาน ในการทำโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้ มีปัญหาอุปสรรคในการทำโครงการ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ระยะเวลาที่ใช้ในการเขียนโครงการ หลายโครงการประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำ โครงการในระยะอันสั้น ทำให้ไม่สามารถที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่าง ละเอียด ข้อมูลบางชนิดขาดการวิเคราะห์ที่ดีพอเมื่อเขียนโครงการขึ้นมาแล้วจึงขาดความชัดเจน ของข้อมูล จึงเป็นปัญหายากในการนำเอาโครงการไปปฏิบัติ
๒. การเขียนโครงการเป็นเรื่องของอนาคต ที่อาจมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากตัวแปรต่างๆ ที่ผู้เขียนโครงการไม่สามารถควบคุมได้เช่น ภัยธรรมชาติต่างๆ หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ได้แก่การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการดำเนินงานทั้งสิ้น และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้จึงเป็นปัญหาอย่างสำคัญของการเขียนโครงการ
๓. การเดินทางมาเข้าร่วมโครงการ มีจราจรที่ติดขัด
๔. การประชาสัมพันธ์ยังไม่กระจายทั่วถึง ยังอยู่เฉพาะกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๓ เท่านั้น

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

ในการเดินทางครั้งนี้กำหนดการที่ทางโครงการกำหนดไว้มีการคลาดเคลื่อนจากที่กำหนด เนื่องจากมีปัญหาเรื่องมีการจราจรที่ติดขัดทำให้ในการเดินทาง ทำให้กำหนดการมีการคลาดเคลื่อน ดังนั้นควรเผื่อเวลาวางแผนในการเดินทางไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ถึงที่หมายตามกำหนดการ

๔.๔ การนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการไปใช้

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย นี้เป็นโครงการที่อาจารย์ และนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ไปศึกษาดูงาน ณ สถานที่จริงเพื่อให้ได้รับความรู้ และประสบการณ์โดยตรงประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร และนิสิตได้นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้เป็นการเพิ่มเติม เสริมความรู้ในวิชาชีพต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย นี้จึงเป็นโครงการที่ควรจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคารนั้น จะเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่ได้ศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นิสิตโดยตรง อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย จากการศึกษาโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้

๔.๕ ประโยชน์ในการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุง

๔.๕.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม และ จริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และ เข้าใจโลก เป็นต้น ดังนี้

๑. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และมีความสำนึกรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๒. มีความกตัญญู ความเสียสละ ความอดทน ความเพียรพยายาม
๓. มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวคิด ความพอประมาณ ความมี เหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ที่อยู่ภายใต้สองเงื่อนไข คือ คุณธรรมและจริยธรรม
๔. มีความเคารพต่อกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและของสังคม
๕. มีจิตสำนึกและมโนธรรมที่สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดีและความชั่วได้

๔.๕.๒ ความรู้

๑. ความรู้ที่ต้องได้รับ ดังนี้

- ๑) มีความรู้ และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์อันเป็นพื้นฐาน ที่จำเป็นสำหรับการ เรียนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
- ๒) มีความรู้ และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ ด้านระบบการนชำระเงิน และ ตัวกลางที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันการเงิน และตลาดเงิน
- ๓) มีความรู้ และความเข้าใจในสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ ธนาคาร อิเลคทรอนิกส์ และการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์
- ๔) มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อธนาคารพาณิชย์ ธนาคาร อิเลคทรอนิกส์ และการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ ที่ เปลี่ยนแปลง และผลกระทบของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อย่างเท่าทัน

๒. วิธีการสอน การจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปใน ๒ ลักษณะดังนี้

- ๑) การบรรยายให้หนังสือได้ทราบถึงทฤษฎี หลักเกณฑ์ กระบวนการคิด รวมถึงวิธีการ ดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

- ๒) การปฏิบัติให้นิสิตแต่ละคนทำการศึกษา และฝึกปฏิบัติจริงโดยการค้นคว้า ในการฝึกค้นคว้าข้อมูลปฏิบัติจริงนั้นนิสิตต้องส่งงานทุกสัปดาห์ อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ตรวจ ผู้ให้คะแนนพร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะในสิ่งที่นิสิตต้องศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วส่งกลับคืนให้นิสิตทุกครั้ง ในกรณีที่นิสิตมีความสามารถในการเขียนวิเคราะห์ ผู้สอนจะให้นิสิตทำเช่นนั้นนำเสนองานให้กับเพื่อนๆ ได้ดูเป็นตัวอย่าง

๔.๕.๓ ทักษะทางปัญญา

๑. ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา ดังนี้

- ๑) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดรอบความรู้เดิม สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษา และประสบการณ์เพื่อให้เกิดนวัตกรรม และกิจกรรม หรือ แนวทางในการบริหารธุรกิจ ใหม่
- ๒) สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจอย่างเหมาะสม
- ๓) สามารถคิดค้นทางเลือกใหม่ๆ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ทางเลือก และผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน โดยการนำความรู้ และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้
- ๔) มีความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่สอดคล้องกับสถานการณ์

๒. วิธีการสอน ดังนี้

- ๑) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นความเป็นรายบุคคล และให้นำส่งในสัปดาห์ถัดไปหลังจากวันเรียน เพื่อพิจารณาถึงความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่เมื่อได้รับมอบหมาย และความตรงต่อเวลาในการส่งงาน
- ๒) มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าเป็นรายกลุ่ม และให้นำส่งภายใน ๑ สัปดาห์หลังจากวันเรียน และนำเสนอ เพื่อพิจารณาถึงความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่เมื่อได้รับมอบหมาย และความตรงต่อเวลาในการส่งงาน
- ๓) มีการจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ๑ ครั้ง

๓. วิธีการประเมินผล ดังนี้

นิสิตต้องส่งงานทุกสัปดาห์ อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ตรวจ ผู้ให้คะแนนพร้อมทั้ง เขียนข้อเสนอแนะให้สิ่งที่นิสิตต้องศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วส่งกลับคืนให้กับนิสิตเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุง หรือพัฒนาเพิ่มเติม

๔.๕.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา ดังนี้

- ๑) มีความสามารถในการประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้อื่นด้วยพื้นฐานความเข้าใจถึงความแตกต่างของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมีจิตตะวิทยา
- ๒) มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การประสานงาน การมอบหมายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่อเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบ
- ๓) มีความกระตือรือร้น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความรับผิดชอบยอมรับฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งมีความเป็นผู้ตามในจังหวะที่เหมาะสม
- ๔) มีความสามารถในการริเริ่มแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ ที่อาจมีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์

๒. วิธีการสอน ดังนี้

มอบหมายงานให้นักนิสิตค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูล จากสื่อต่างๆ ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ทางธุรกิจ ทางเว็บไซต์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้วมาจัดทำเป็นรายงานโดยจัดทำเป็นรายงานกลุ่ม และให้นำส่งใน ๑ สัปดาห์หลังจากวันที่เรียน

๓. วิธีการประเมิน ดังนี้

- ๑) งานที่ได้รับมอบหมายมีการตรวจให้คะแนน และมีข้อเสนอแนะทุกครั้ง พร้อมทั้งส่งคืนให้นักนิสิตได้ทำการแก้ไขในครั้งต่อไปเป็นการทดสอบความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อหน้าที่ความเพียรพยายามและมีจิตสำนึกแยกแยะความถูกต้อง
- ๒) สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของนิสิตและการมีส่วนร่วมที่เกิดระหว่างการเรียนรู้ การสอนภายในห้องเรียนเป็นการทดสอบว่าวิธีการสอนข้างต้นมีประสิทธิภาพต่อหลักคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่

๔.๕.๕ ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา ดังนี้

๑. สามารถประยุกต์ใช้หลักสถิติ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้ในการวิเคราะห์
๒. สามารถสื่อสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และเทคโนโลยีระบบสื่อสารสนเทศที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงาน
๔. สามารถสื่อสารเพื่ออธิบาย และสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงาน และการนำเสนอด้วยวาจา
๕. สามารถสื่อสารด้วยบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ และสามารถเรียกใช้รูปแบบของสื่อเทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐาน และแนวคิดที่หลากหลาย
๖. ความสามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และทราบถึงข้อจำกัดของเทคโนโลยี
๗. ความสามารถนำเทคโนโลยีการสื่อสารแบบเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การสื่อสารและดำเนินงาน

๒. สิ่งที่ส่งมาด้วยในการขออนุมัติโครงการ

๒.๑ โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน ๑ ชุด

โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ถนนสามเสน แขวงสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ชื่อโครงการ โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒. ส่วนงานที่รับผิดชอบ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มจร
๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ
 ๑. คณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๒. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๓. หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์
 ๔. เลขานุการสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์
 ๕. อาจารย์ประจำวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
 ๖. นิสิตคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ. องค์ประกอบที่ ๓ และ ๖
๕. ลักษณะกิจกรรม

เป็นกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ รับฟังคำบรรยายพิเศษจากวิทยากรเดินทางทัศนศึกษาดูกิจกรรมตามพื้นที่ที่จัดนิทรรศการของธนาคารแห่งประเทศไทย ศึกษา และดูวิธีการผลิตธนบัตรของไทยรวมถึงหน้าที่หลักในการควบคุมดูแลกำกับเรื่องการเงินของชาติ การออกกฎเกณฑ์และควบคุมสถาบันการเงินการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ และการเฝ้ามองระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับเงินสกุลอื่น ๆ มีกระบวนการเป็นอย่างไร ซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ☐ ด้านกีฬา หรือการส่งเสริมสุขภาพ
- ☒ ด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- ☐ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ หรือรักษาสีงแวดล้อม
- ☒ ด้านการส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรม
- ☒ ด้านวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ความสอดคล้องกับการพัฒนาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- ☒ คุณธรรมจริยธรรม
- ☒ ความรู้
- ☒ ทักษะทางปัญญา
- ☒ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
- ☒ ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๖. หลักการและเหตุผล

การเรียนรู้แบบการศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง โดยมีได้รับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความรู้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้รับประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนา และส่งเสริมให้แก่ นิสิต การศึกษานอกสถานที่ถือเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามาก เป็นวิธีการเรียนการสอน ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์โดยตรง

หลักการสำคัญของการศึกษา นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างเสริมประสบการณ์จริง ซึ่งกระทำได้ในระดับหลักสูตร และในแต่ละรายวิชา ดังนั้นเพื่อให้จัดการเรียนการสอนรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร สามารถสนองต่อหลักการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างประสบการณ์จริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิตจึงจัดให้นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร ในภาคเรียนที่ ๑ ปี ๒๕๖๑ ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ และได้รับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของ การเงิน การธนาคาร การธนาคารกลาง สิ่งเหล่านี้ล้วนมีบทบาทหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และเป็นการเรียนการสอน

ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้การเรียนรู้การสอนดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดโอกาสให้นิสิตได้จัดทำโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคารนั้น จะเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่ได้ศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นิสิตโดยตรง อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย

ดังนั้น นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และก่อให้เกิดมาตรฐานตามนโยบายของทางหลักสูตร จึงได้จัดทำโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคารนั้น จะเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่ได้ศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นิสิตโดยตรง อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย จากการศึกษาโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิต ในโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ใน วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๗. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง

๖. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

๘. ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งหมด ๑๖ ทุกรูป / คน

๘.๒ ผลลัพธ์

๑. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้มาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
๒. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย และบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนการผลิต และกระบวนการผลิตธนบัตรของไทย
๔. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาวิวัฒนาการของเงินตราและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๕. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจะทราบจากประสบการณ์โดยตรง และสถานที่จริง
๖. นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด

๙. เป้าหมายผลผลิต

๙.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

เพื่อพัฒนาให้นิสิตมีคุณภาพทางการศึกษา และคุณลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้อย่างสมบูรณ์ เปิดโลกทัศน์ให้นิสิตได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ ๒๑ นอกเหนือตำราเรียนในห้องเรียนสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้กับการเรียนการสอนในห้องเรียน

๙.๒ เป้าหมายเชิงเวลา

ระยะเวลาทำกิจกรรม วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐. ความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ดังนี้

๑๐.๑ สอดคล้องกับจุดเน้นในการทำงานงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ของมหาวิทยาลัย

พันธกิจที่ ๑ ผลิตรายการที่มีคุณภาพ และขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

๑. กลยุทธ์ใหญ่ที่ ๑ พัฒนา และปฏิรูปการเรียนรู้
๒. กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔.๓ บูรณาการความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับรายวิชา
๓. กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔.๔ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้กิจกรรมเป็นสื่อ

๑๐.๒ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑ ของมหาวิทยาลัยตัวชี้วัด ดังนี้

๑. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต
๒. มาตรฐานด้านบริการทางวิชาการ
๓. ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑๐.๓ สอดคล้องแผนพัฒนานิสิตต่อรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

๑. นิสิตมีความรู้ความสาธทางสารสนเทศ
๒. นิสิตมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและประยุกต์ใช้งานได้
๓. นิสิตมีคุณธรรมการพัฒนานิสิตด้วยกิจกรรมการอบรมเสริมความรู้

๑๑. การสนับสนุนพันธกิจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มุ่งปฏิบัติภารกิจหลักที่สำคัญ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการนำความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ได้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมโดยมีพันธกิจที่สำคัญ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้าน คุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ รวมทั้งการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. มุ่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างเครือข่ายร่วมกับองค์กร และสถาบันต่างๆ เพื่อสร้างบุคลากรทางการวิจัยให้เป็นมาตรฐานสากล
๓. มุ่งเน้นบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแบบสหวิทยาการ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และให้ความร่วมมืออันดีกับสังคม
๔. มุ่งส่งเสริมการศึกษา และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมในการดำรงความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการอยู่ร่วมกันอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ บุคคล องค์กร และสังคม
๕. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กฎระเบียบ และการบริหาร เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย โดยยึดหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

๑๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๓. ระยะเวลาในการจัดโครงการ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน (มิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑)					
		๒๘-๑	๓-๙	๑๖-๑๙	๒๐-๒๖	๒๗-๓๐	๒-๕
๑.	วางแผนการดำเนินโครงการ	↔					
๒.	ขออนุญาตโครงการ		↔				
๓.	ประสานงานกับพิพิธภัณฑ		↔				
๔.	ดำเนินโครงการ			↔	↔		
๕.	ประชาสัมพันธ์ / จัดทำเอกสารประกอบ					↔	
๖.	สรุปการดำเนินการ						↔

๑๔. สถานที่จัดโครงการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประเทศไทย

ที่อยู่ : ๒๗๓ ถนน สามเสน แขวง วัดสามพระยา เขต พระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๑๕. การปรับปรุงการจัดโครงการครั้งก่อน

ไม่มี

๑๖. งบประมาณ

๑๖.๑ รายรับ

งบจากนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต	จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
ผศ.ดร.เดช ชูจันทร์ ถวายค่าอาหารเพล	จำนวน ๕๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๔,๕๐๐ บาท

๑๖.๒ รายจ่าย

ค่าของชำร่วย	จำนวน ๕๐๐ บาท
ค่าอาหารเพล	จำนวน ๕๐๐ บาท
ค่ายานพาหนะ	จำนวน ๘๐๐ บาท
ค่าสรุปกิจกรรม	จำนวน ๒,๗๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๔,๕๐๐ บาท

เสนอโครงการ

พระคุณากร ปิยะโร

(พระคุณากร ปิยะโร)

หัวหน้าโครงการ

๒.๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จำนวน ๑ ชุด

คำสั่งภาควิชาเศรษฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑

เพื่อให้การดำเนินงานการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อเพิ่มศักยภาพต่อการเรียนรู้ของนิสิตตลอดถึงการรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ดังนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ประธานที่ปรึกษา
รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	กรรมการที่ปรึกษา
ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา
พระครูปริมาณุรักษ์,รศ.ดร.	อาจารย์ประจำวิชาภาคเศรษฐศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา
พระคมสัน ฐิตเมธโส	อาจารย์ประจำวิชาภาคเศรษฐศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา
ผศ.ดร.เดช ชูจันทร์	อาจารย์ประจำวิชาภาคเศรษฐศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา
ผศ.พลวัฒน์ ชุมสุข	อาจารย์ประจำวิชาภาคเศรษฐศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๖	พระคุณากร ปิยะจาโร	ประธานกรรมการ
๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	สามเณรวายุ ชาริวัณ	รองประธานกรรมการ
๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๕	นางสาวลภัสสรดา ธนมาก	รองประธานกรรมการฝ่ายบริหาร
๔.	๕๙๐๑๕๐๔๑๒๐	Samanera Souda Vatthana	เลขานุการ
๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๕	Phra Kosal Om	กรรมการ
๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๘	พระพัลลภ จิรวฑฒโน	กรรมการ
๗.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๙	พระมหาอาชณะ อภิญาโณ	กรรมการ
๘.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๑	สามเณรกังวาล ตาละกำ	กรรมการ
๙.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๒	สามเณรชัยรินทร์ จากสีพรม	กรรมการ
๑๐.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๔	สามเณรธงชัย ทองแก้ว	กรรมการ
๑๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	สามเณรพุทธพร ลพทองคำ	กรรมการ
๑๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๗	สามเณรยุพเกียรติ สมนานพันธ์สกุล	กรรมการ
๑๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	สามเณรวรพล นนทพัลล	กรรมการ
๑๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๙๘	Phra Keomany Chanthasaro	กรรมการ
๑๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๒	นายชิตพล วุฒินนทชัย	กรรมการ
๑๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๔	นายสิทธิชัย ภูตาโดน	กรรมการ

ให้คณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกฎระเบียบ และข้อบังคับให้มีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบาย ของภาควิชาเศรษฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วัน ศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น)

หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓ กำหนดการโครงการ จำนวน ๑ ชุด

กำหนดการ

โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ถนนสามเสน แขวงสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เวลา	กิจกรรม
๑๒.๐๐ น.	พร้อมเพียงกันที่พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๒.๓๐ น.	เข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยพร้อมเพียงกัน
๑๓.๐๐ น .	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๓.๓๐ น.	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๔.๐๐ น.	เยี่ยมชม และฟังบรรยาย ณ นิทรรศการเงินตรา โดยวิทยากรจากธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๔.๓๐ น.	เข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ตามอัธยาศัย
๑๖.๐๐ น.	มอบของที่ระลึกให้กับวิทยากร เสร็จแล้วเดินทางกลับ

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

๒.๔ รายชื่อนิสิตคณะสังคมศาสตร์ชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต จำนวน ๑ ชุด

รายชื่อนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ที่	รหัสนิสิต	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ลายเซ็นต์
๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๕	Phra Kosal Om	
๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	พระคุณากร ปิยะจารี	
๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	พระพัลลภ จิรวฑฒโน	
๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	พระมหาอาชณะ อภิญาโณ	
๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๑	สามเณรกังวาล ตาละกำ	
๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๒	สามเณรชัยรินทร์ จากสีพรหม	
๗.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๔	สามเณรธงชัย ทองแก้ว	
๘.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	สามเณรพุทธพร ลพทองคำ	
๙.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๗	สามเณรยุพเกียรติ สมานพันธ์สกุล	
๑๐.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	สามเณรวรพล นนธ์พละ	
๑๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	สามเณรวายุ ชาริรักษ์	
๑๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	Phra Keomany Chanthasaro	
๑๓.	๕๙๐๑๕๐๔๑๒๐	Samanera Souda Vatthana	
๑๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๒	นายชิตพล วุฒินนท์ชัย	
๑๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๔	นายสิทธิชัย ภูตาโดน	
๑๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๕	นางสาวลภัสสรดา ธนุมาก	

๒

บันทึกข้อความการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก

๑. การติดต่อขอเข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

การติดต่อขอเข้าชมพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถติดต่อได้ด้วย ๓ วิธีการ ดังนี้

๑. ติดต่อโดยตรงที่สถานที่ เลขที่ ๒๗๓ ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๒. โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๗๗๖๖

๓. อีเมล : learningcenter@bot.or.th

(นางสาวลภัสสรดา ชาญมาก)

ผู้ประสานงาน

ภาพ : บันทึกข้อความการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก

โดยวิธีการติดต่อทางอีเมล : learningcenter@bot.or.th

๗

การประชุม พร้อมรายงานการประชุม / บันทึกรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ครั้งที่ ๑ / ๒๕๖๑

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรรมการที่ประชุม

ที่	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ตำแหน่ง
๑.	ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	ประธานกรรมการ
๒.	พระคมสัน ฐิตเมธโส ผศ.	เลขานุการ
๓.	ผศ.ดร.เดช ชูจันอัด	กรรมการ
๔.	ดร. สิริวิทย์ บ่อจันทิก	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

ที่	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ตำแหน่ง
๑.	พระครูปริมาณุรักษ์ รศ.ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์
๒.	ผศ.สทิษฐ์ ศิลปชัย	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์
๓.	ผศ.พลวัฒน์ ชุ่มสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ประธานกรรมการหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิตเป็นประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมต่อคณะกรรมการแล้ว จึงได้ดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๑.๑ ประธานแจ้งเพื่อทราบ

กำหนดวันสิ้นสุดภาคการศึกษา วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๑

จึงแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๒ เรื่องการเรียนการสอน

๒.๑ การจัดส่งข้อสอบ

เพื่อให้การ จัดกาเรียนการสอนหลักสูตรในสังกัดของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์จึงเสนอให้คณาจารย์ได้จัดส่งข้อสอบก่อนปิดภาคการศึกษา จึงเสนอที่ ประชุมได้พิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ และให้จัดส่งข้อสอบภายในวันที่ ๑๕ กันยายน

๒๕๖๑

๒.๒ การจัดส่ง มคอ.๕

เพื่อให้การ จัดกาเรียนการสอนหลักสูตรในสังกัดของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ทางหลักสูตรจึงเสนอให้คณาจารย์ได้จัดทำมคอ.๕ ส่ง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ และให้คณาจารย์ทั้งอาจารย์พิเศษ และอาจารย์ ประจำ จัดส่ง มคอ.๕ ภายใน ๑๕ วัน จากวันสอบเสร็จ

๒.๓ การจัดโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เพื่อให้การจัดกาเรียนการสอนหลักสูตรในสังกัดของหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ อาจารย์เดช ชูจันอัด ได้เสนอให้จัดโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร โดยโครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันที่ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๑ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ และให้ทางหลักสูตรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรม

เมื่อประชุมครบตามวาระการประชุมแล้ว ประธานที่ประชุมได้กล่าวขอบคุณคณะกรรมการที่เข้าประชุมและกล่าวปิดประชุมพร้อมก็นำบูชาพระรัตนตรัย

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๓๐ น.

ประธานในการประชุม

(ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น)

ประธานกรรมการ

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(ผศ.ดร.เดช ชูจันอัด)

กรรมการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(พระคมสัน จูติเมธโส ผศ.)

เลขานุการ

การประชุม พร้อมรายงานการประชุม / บันทึกรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ครั้งที่ ๑ / ๒๕๖๑

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรรมการที่ประชุม

ที่	รหัสนิสิต	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ตำแหน่ง
๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๖	พระคุณากร ปิยะจาโร	ประธานกรรมการ
๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	สามเณรวายุ ชาริรักษ์	รองประธานกรรมการ
๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๕	นางสาวลภัสสรดา ธนูปาก	รองประธานกรรมการฝ่ายรฆราวาส
๔.	๕๙๐๑๕๐๔๑๒๐	Samanera Souda Vatthana	เลขานุการ
๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๕	Phra Kosal Om	กรรมการ
๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๘	พระพัลลภ จิรวุฒโน	กรรมการ
๗.	๕๙๐๑๕๐๔๐๔๙	พระมหาอาชณะ อภิญาโณ	กรรมการ
๘.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๑	สามเณรกังวาล ตาละกำ	กรรมการ
๙.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๒	สามเณรชัยรินทร์ จากสีพรม	กรรมการ
๑๐.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๔	สามเณรธงชัย ทองแก้ว	กรรมการ
๑๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	สามเณรพุทธพร ลพทองคำ	กรรมการ
๑๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๗	สามเณรยุพเกียรติ สมนานพันธ์สกุล	กรรมการ
๑๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	สามเณรรวพล นนทร์พละ	กรรมการ

๑๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๙๘	Phra Keomany Chanthasaro	กรรมการ
๑๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๒	นายชิตพล วุฒินนท์ชัย	กรรมการ
๑๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๔	นายสิทธิชัย ภูตาโดน	กรรมการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว พระคุณากร ปิยะโรหิตวาทะโครงการ เป็นประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมต่อคณะกรรมการแล้วจึงได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๑.๑ ประธานแจ้งเพื่อทราบ

กำหนดวันสิ้นสุดภาคการศึกษา วัน ศุกร์ ที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จึงแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

วาระ ๒ การจัดโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๒.๑ กำหนดวันการจัดโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรในสังกัดของหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายของมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ได้มีการเสนอให้นิสิตจัดโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันที่ พฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา ที่ประชุมพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

๒.๒ การใช้งบประมาณ

ในการจัดโครงการจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายต่างๆ พระคุณากร ปิยะโรหิต ขอร้องเก็บเงินจากนิสิตภาควิชาเศรษฐศาสตร์ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑๖ รูป / คนๆละ ๖๐ บาท เพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดทำโครงการ

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

๒.๓ การมอบหมายงาน

เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อให้นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต
ชั้นปีที่ ๓ ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ จึงมอบหมายงานให้แต่ละท่านได้ทำดังนี้

๑. คณะกรรมการดำเนินงาน

- ๑) พระคุณากร ปิยะจาโร
- ๒) สามเณรวายุ ชาริรักษ์
- ๓) นางสาวลภัสสรดา ธนมาก

ทำหน้าที่ เป็นคณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานในฝ่ายต่างๆ ดำเนินการไปด้วยความ
เรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒. คณะกรรมการจัดทำเอกสาร

- ๑) Samanera Souda Vatthana
- ๒) นายชิตพล วุฒินนท์ชัย
- ๓) นางสาวลภัสสรดา ธนมาก

ทำหน้าที่ จัดทำเอกสารต่างๆ เพื่อใช้ในการจัดโครงการ

๓. คณะกรรมการการเงิน

- ๑) พระมหาอาชณะ อภิญาโณ
- ๒) สามเณรกังวาล ตาละกำ
- ๓) สามเณรรวพล นนท์พละ

ทำหน้าที่ ดูแลการเงินควบคุมการเบิกค่าใช้จ่ายงบประมาณ และจัดหลักฐานการเบิกให้ถูกต้อง

๔. คณะกรรมการจัดสถานที่

- ๑) สามเณรยุพเกียรติ์ สมานพันธ์สกุล
- ๒) Phra Keomany Chanthasaro
- ๓) นายสิทธิชัย ภูตาโดน

ทำหน้าที่ ติดต่อจัดสถานที่ อุปกรณ์ พร้อมทั้งควบคุมการดูแลตลอดการให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

๕. คณะกรรมการฝ่ายทำพิธีการและประชาสัมพันธ์

- ๑) สามเณรชัยรินทร์ จากสีพรหม
- ๒) สามเณรธงชัย ทองแก้ว
- ๓) สามเณรพุทธพร ลพทองคำ

ทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ การจัดทำโครงการและบันทึกภาพ การจัดอบรมทุกชั้นตอนตามกำหนด

๖. คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

๑) Phra Kosal Om

๒) พระคุณากร ปิยะจาโร

๓) สามเณรชัยรินทร์ จากสี่พรหม

๔) Samanera Souda Vatthana

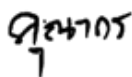
ทำหน้าที่ คิดตาม ประเมินผล และสรุปผลการประเมิน ในการจัดทำโครงการในครั้งนี้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติความเห็นตามข้อที่เสนอ และให้ทางหลักสูตรแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่

เมื่อประชุมครบตามวาระการประชุมแล้ว ประธานที่ประชุมได้กล่าวขอบคุณคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุมพร้อมภักตนาบูชาพระรัตนตรัย

เลิกประชุม ๑๑.๐๐ น.

ประธานในการประชุม

(พระคุณากร ปิยะจาโร)

ประธานกรรมการ

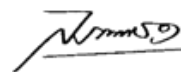
รองประธานในการประชุม

(สามเณรวายุ ชาริรักษ์)

รองประธานกรรมการ

รองประธานในการประชุม

(นางสาวลภัสสรดา ธนุมาน)

รองประธานกรรมการฝ่ายรณราราส

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(Samanera Souda Vatthana)

เลขานุการ

กรรมการดำเนินการที่เข้าร่วมประชุม

รายชื่อนิสิตผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประเทศไทย

นิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	รหัสนิสิต	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ลายเซ็นต์
๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๕	Phra Kosal Om	
๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	พระคุณากร ปิยะจาโร	คุณากร
๓.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	พระพัลลภ จีรวฑฒโน	พัลลภ
๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	พระมหาอาชณะ อภิญาโณ	พม.อาชณะ
๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๑	สามเณรกิ่งवाल ตาละกำ	กิ่งवाल
๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๒	สามเณรชัยรินทร์ จากสีพรม	ชัยรินทร์
๗.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๔	สามเณรธงชัย ทองแก้ว	ธงชัย
๘.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๖	สามเณรพุทธพร ลพทองคำ	พุทธพร
๙.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๗	สามเณรยุพเกียรติ สมนานพันธ์สกุล	ยุพเกียรติ
๑๐.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๘	สามเณรวรพล นนทพัลล	วรพล
๑๑.	๕๙๐๑๕๐๔๐๕๙	สามเณรวายุ ชาริรักษ์	วายุ
๑๒.	๕๙๐๑๕๐๔๐๘๘	Phra Keomany Chanthasaro	
๑๓.	๕๙๐๑๕๐๔๑๒๐	Samanera Souda Vatthana	
๑๔.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๒	นายชิตพล วุฒินนท์ชัย	ชิตพล
๑๕.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๔	นายสิทธิชัย ภูตาโดน	สิทธิชัย
๑๖.	๕๙๐๑๕๐๔๐๖๕	นางสาวลภัสสรดา ฐนุมาก	

ค

สรุปค่าใช้จ่ายพร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินตามจริง

บัญชีรายรับ-รายจ่าย

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	หมายเหตุ
๑	๒๙/มิ.ย./๖๑	งบจากนิสิตชั้นปีที่ ๓ หลักสูตร เศรษฐศาสตรบัณฑิต	๔,๐๐๐		
๒	๒๔/ก.ค./๖๑	รับค่าถวายอาหารเพล จาก ผศ.ดร. เดช ชูจันทร์	๕๐๐		
๓	๒๕/ก.ค./๖๑	จ่ายค่าของชำร่วย		๕๐๐	
๔	๒๖/ก.ค./๖๑	จ่ายค่าอาหารเพล		๕๐๐	
๕	๒๖/ก.ค./๖๑	จ่ายค่ายานพาหนะ		๘๐๐	
๖	๒/ส.ค./๖๑	จ่ายค่าสรุปกิจกรรม		๒,๗๐๐	
รวม			๔,๕๐๐	๔,๕๐๐	

กรทค

(สามเนรวรรพ นนท์พละ)

ผู้จัดทำงบประมาณ

ค

เอกสารแสดงการประชาสัมพันธ์โครงการ

ภาพ : ประชาสัมพันธ์โครงการ

ข

แบบสอบถาม หรือ แบบประเมินความพึงพอใจของโครงการ

แบบประเมินความพึงพอใจ

โครงการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

- คำชี้แจง :
๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานครั้งต่อไป
 ๒. โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อความให้สมบูรณ์
 ๓. ความหมายของระดับความพึงพอใจ
คะแนน ๕ หมายถึง พอใจมากที่สุด
คะแนน ๔ หมายถึง พอใจมาก
คะแนน ๓ หมายถึง พอใจปานกลาง
คะแนน ๒ หมายถึง พอใจน้อย
คะแนน ๑ หมายถึง พอใจน้อยที่สุด หรือ ต้องปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
๒. สถานะ ☐ นิสิตบรรพชิต ☐ นิสิตคฤหัสถ์ ☐ อาจารย์ ☐ บุคคลากร
๓. วุฒิการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
๔. อายุ ☐ ต่ำกว่า ๒๐ ปี ☐ ๒๐-๓๐ ปี ☐ ปี ๓๑-๔๐ ปี ☐ ๔๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจต่อโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ					
๑. การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ					
๒. การประชาสัมพันธ์ทั่วถึงหลากหลายรูปแบบ					

๓. ช่วงเวลา / ระยะเวลาในการจัดโครงการ					
๔. ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดโครงการ					
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ					
๕. การได้รับการอธิบายชี้แจงแนะนำที่ดีจากบุคลากรที่ให้บริการ					
๖. การอำนวยความสะดวกของผู้ให้บริการ					
๗. ความรวดเร็ว และคล่องตัวในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ					
๘. กริยามารยาท และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
๙. วิทยากรอธิบายได้ชัดเจนสื่อความหมายได้เหมาะสม					
๑๐. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือมีส่วนร่วม					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
๑๑. ความเหมาะสม และความพร้อมของสถานที่จัดโครงการ					
๑๒. เอกสารประกอบ/วัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอต่อความต้องการ					
๑๓. เอกสารประกอบครอบคลุมเนื้อหาของโครงการ					
๑๔. โสตทัศนูปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอต่อความการ					
๑๕. ความเพียงพอของอาหาร / เครื่องดื่ม					
ด้านเทคนิคการบรรยาย และการปฏิบัติ					
๑๖. ความพร้อมของวิทยากรในการให้ความรู้					
๑๗. วิทยากรมีเทคนิคในการบรรยาย / การใช้สื่อ / ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสม					
๑๘. วิทยากรมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ตามลำดับขั้นตอนและชัดเจน					
๑๙. วิทยากรดูแลใจใส่ผู้เข้าฝึกอบรมอย่างทั่วถึง					
ด้านคุณภาพการให้บริการ					
๒๐. ประโยชน์และความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ					
๒๑. ความรู้ที่ได้รับก่อนเข้าร่วมโครงการ					
๒๒. ความรู้ที่ได้รับหลังเข้าร่วมโครงการ					
ด้านการนำความรู้ได้ประยุกต์ใช้					
๒๓. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๓.๑ สิ่งที่ท่านพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้

๓.๒ สิ่งที่เป็นจุดควรปรับปรุง

๓.๓ สิ่งที่ยากเสนอแนะนำไปพัฒนาโครงการในโอกาสต่อไป

thank
you

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ฝ่ายประเมินผลโครงการ

ง

แผนบริหารการสอนเค้าโครงการสอน หรือ มคอ. ๓

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต /คณะ /ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๔๐๔ ๓๑๗ เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร Economic of Money and Banking
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	เศรษฐศาสตร์บัณฑิต
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	ผศ.ดร.เดช ชูจันทร์ อาจารย์ประจำวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	อาคารเรียนรวม ตึก B คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย อยุธยา
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	เมษายน ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเงินและบทบาทของเงินในระบบเศรษฐกิจ ทฤษฎีการเงินเบื้องต้น การตลาด เครดิต ดอกเบี้ย ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ ธนาคารกลาง และนโยบายการเงิน บทบาทของเงินในระบบเศรษฐกิจเปิด เน้นการเงินและการธนาคารในประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ มีความพร้อมด้านปัญญา สามารถนำความรู้ความเข้าใจในวิชาการเงินการธนาคารเบื้องต้น ไปศึกษาวิชาด้านเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรสร้างตัวอย่างอื่น ๆ ที่แสดงผลกระทบระหว่างเศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์สาขาอื่น ๆ และศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเงินและบทบาทของเงินในระบบเศรษฐกิจ ทฤษฎีการเงินเบื้องต้น การตลาด เครดิต ดอกเบี้ย ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ ธนาคารกลาง และนโยบายการเงิน บทบาทของเงินในระบบเศรษฐกิจเปิด เน้นการเงินและการธนาคารในประเทศไทย และศึกษาดูงาน

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และศึกษาดูงาน

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะสังคมศาสตร์
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน เคารพในสิทธิ ทรัพย์สินส่วนบุคคล และของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง หรือเอาเปรียบบุคคลผู้ด้อยโอกาสกว่า โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้

- ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม หน้าที ซื่อสัตย์สุจริตเสียสละ แบ่งปัน
- มีวินัยตรงต่อเวลา มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำงานเป็นทีม สามารถแก้ไขอุปสรรคตามลำดับของความสำคัญ
- เคารพสิทธิของตนเองและของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- เคารพระเบียบและกฎหมายของสังคม เช่น การทำงานสุจริต เสียภาษี
- สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจที่มีต่อตนเองและสังคม
- มีจรรยาบรรณทางวิชาการ ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง

๑.๒ วิธีการสอน

- บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดราคา, ค่าจ้าง, ค่าตอบแทน ตามนโยบายของทฤษฎีที่เป็นธรรมและเอาเปรียบ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องตัวเอง
- ให้นิสิตฝึกทำแบบฝึกหัด
- มอบหมายหัวข้อให้ค้นคว้าหาตัวอย่างที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้อง
- รายงานหน้าชั้นเรียนและอภิปรายกลุ่ม
- บทบาทสมมติ

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน ส่งแบบฝึกหัดและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบเวลาตาม
- กำหนด
- การทำรายงาน มีการอ้างอิงเอกสาร ถูกต้องและเหมาะสม

● ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา ● ประเมินผลจากการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ เข้าใจปัญหาพิเศษทางเศรษฐกิจ ด้วยการค้นคว้าอิสระ การอภิปรายกลุ่ม ในประเด็นที่ตนเองสนใจ เพื่อให้นิสิตได้ฝึกการเสนอผลงานในที่สาธารณะมีความเข้าใจในแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ของแต่ละสำนัก
๒.๒ วิธีการสอน บรรยาย ทำแบบฝึกหัด อภิปราย การทำงานกลุ่ม, การนำเสนอรายงาน, การวิเคราะห์กรณีศึกษา, มอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำการสรุปแล้วนำมาเสนอ การศึกษาโดยใช้ประเด็นปัญหาและโครงงาน Problem base learning และ Student center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
๒.๓ วิธีการประเมินผล ● ทดสอบย่อย, สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบเน้นการวัดหลักการและทฤษฎี ● นำสรุป การอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ● วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา พัฒนาความสามารถในการคิด, มีการคิดเป็นระบบ, มีการวิเคราะห์ เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเศรษฐกิจรอบตัว อย่างมีประสิทธิภาพ
๓.๒ วิธีการสอน ● มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าทำโครงงานพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา ● อภิปรายกลุ่ม ● วิเคราะห์กรณีศึกษาและวิจัย การทำกิจกรรมของหน่วยธุรกิจ การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
๓.๓ วิธีการประเมินผล สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือ แนวคิดในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา ● พัฒนาทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ● พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม ● พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายครบถ้วน ตามกำหนดเวลา
๔.๒ วิธีการสอน ● จัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์กรณีศึกษา ● มอบหมายให้ค้นคว้าเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม เช่น ค้นคว้า การพัฒนาผลิภาพการผลิตของ ● แรงงาน จากการใช้เทคโนโลยี ค้นคว้าศึกษาจากบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา ● การนำเสนอรายงาน
๔.๓ วิธีการประเมินผล ● ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด ● ประเมินจากรางงานที่นำเสนอ และประเมินจากพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ● ประเมินจากรายงานการศึกษาด้วยตนเอง
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา ● ทักษะการคิดคำนวณ เชิงตัวเลข ● พัฒนาทักษะในการสื่อสาร, การพูด, การฟัง, การแปล, การเขียน โดยการทำรายงาน, การอ่านค้นคว้า และนำเสนอในชั้นเรียน ● พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา ● พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ● ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานและติดต่อกับอาจารย์ผู้สอน
๕.๒ วิธีการสอน ● มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๕.๓ วิธีการประเมินผล - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำรายวิชา และแผนการ สอน ชี้แจงแนวสั้งเขป และ รายละเอียดประจำวิชาเกณฑ์ การศึกษาตามระเบียบของ มหาวิทยาลัย, การวัดผลและ ประเมินผล	๓	แนะนำคำอธิบาย รายวิชา และแผนการ สอน บรรยาย - บอกแหล่งค้นคว้า ข้อมูล - มอบหมายงานให้ไป ค้นคว้า สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ - โน้ตบุ๊ก - เครื่องดิจิตอลวิซวล พรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัด
๒-๓	เงินและบทบาทของเงินในระบบ เศรษฐกิจ	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัด

			● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดิจิทัลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	
๔-๕	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑ ประเภทของเงินและมาตรฐานเงินตรา	๓	● บรรยายยกตัวอย่างประกอบอภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ● มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า ● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดิจิทัลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต
๖-๗	เครดิตและหนี้	๓	● บรรยายยกตัวอย่างประกอบอภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต

			● มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า ● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดิจิทัลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	
๘	สอบกลางภาค	๓		ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต
๙	ระบบการเงินและตลาดการเงิน	๓	● บรรยายยกตัวอย่างประกอบอภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ● มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า ● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดิจิทัลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต

๑๐	ธนาคารพาณิชย์	๓	• บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา • มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า • นำเสนอและ อภิปรายหน้าชั้น เรียน สื่อที่ใช้ประกอบ • เครื่องโปรเจคเตอร์ • โน้ตบุ๊ก • เครื่องดีจิทอลลิซวาล พรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัด
๑๑	สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร พาณิชย์	๓	• บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา • มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า • นำเสนอและ อภิปรายหน้าชั้น เรียน สื่อที่ใช้ประกอบ • เครื่องโปรเจคเตอร์ • โน้ตบุ๊ก	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัด

			● เครื่องดิจิทัลวิซวล ฟรีเซ็นเตอร์	
๑๒	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒ ธนาคารกลาง	๓		ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัท
๑๓	ทฤษฎีและนโยบายการเงิน	๓	● บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา ● มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า ● นำเสนอและ อภิปรายหน้าชั้น เรียน ● สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดิจิทัลวิซวล ฟรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัท
๑๔	การเงินระหว่างประเทศ	๓	● บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา ● มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า	ผศ.ดร.เดช ชูจัน อัท

			● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดีจิทอลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	
๑๕	การเงินและการธนาคารในประเทศไทย	๓	● บรรยายยกตัวอย่างประกอบอภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ● มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า ● นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ ● เครื่องโปรเจคเตอร์ ● โน้ตบุ๊ก ● เครื่องดีจิทอลไวซวลฟรีเซ็นเตอร์	ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต
๑๖	สอบปลายภาค	๓		ผศ.ดร.เดช ชูจันอิต

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑	๔	๑๐%
	สอบกลางภาค	๘	๒๕%
	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒	๑๒	๑๐%
	สอบปลายภาค	๑๖	๒๕%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา คำนคว้า การ นำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย ศึกษาดูงานนอกสถานที่	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอ ความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก จรินทร์ เทศวานิช.การเงินการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๔. แสงจันทร์ ศรีประเสริฐ. เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร. กรุงเทพมหานครภาควิชาเศรษฐศาสตร์ : คณะวิทยาการจัดการ, ๒๕๓๔. พรณีย์ ตะกรุดทอง. เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา. ๒๕๕๐
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ วเรศ อุปปาดิก. เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๕. จรินทร์ เทศวานิช. เงิน ตลาดการเงิน และสถาบันการเงิน. กรุงเทพมหานครซีเอ็ดยูเคชั่น :, ๒๕๔๒. สุรักษ์ บุนนาค. การเงินการธนาคาร. กรุงเทพมหานครไทยวัฒนาพานิช :, ๒๕๓๕.

เพชร ชุมทรัพย์. หลักการบริหารการเงิน. กรุงเทพมหานครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : ๒๕๒๓. ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. ทฤษฎีและนโยบายการเงิน. กรุงเทพมหานครคณะเศรษฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖. เพชร ชุมทรัพย์. หลักการบริหารการเงิน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘.
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ เอกสารแจกประกอบการสอน ในชั่วโมงสอน เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้ ● การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ● การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน ● แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา ● ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้ ● การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน ● ผลการสอบ ● การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓. การปรับปรุงการสอน หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้ ● สัมมนาการจัดการเรียนการสอน ● การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยน หรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

จ

ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑. เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวาระครบรอบ 75 ปีของการก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นธนาคารกลางของชาติ โดยมีภารกิจหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจดำเนินไปได้ด้วยดีอันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

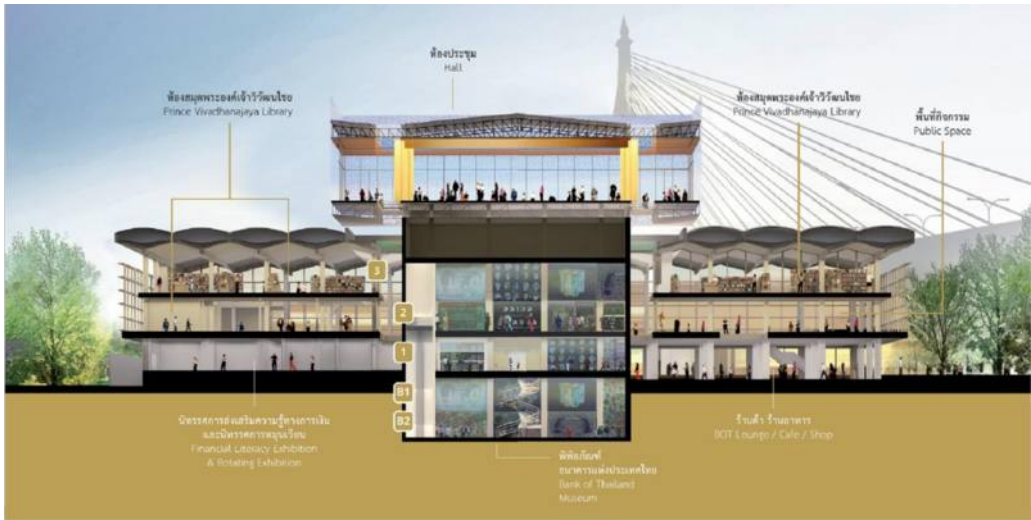
อาคารที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยเคยเป็นอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งแรกของประเทศ ที่จัดตั้งขึ้นมาด้วยความสามารถของคนไทย จึงอาจจะกล่าวได้ว่าสถานที่แห่งนี้ เป็นสัญลักษณ์ และเครื่องจารึกประวัติแห่งความมุ่งมั่นด้านการพัฒนาวิทยาการของประเทศที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปได้อย่างมั่นคง ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่เคยหยุดนิ่ง มีทั้งความท้าทายและโอกาสนั้น สิ่งสำคัญคือพลัง และความแข็งแกร่งของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน นิสิต นักศึกษา นักวิชาการ ที่เป็นอนาคตของชาติในวันข้างหน้า ต้องมีทั้งความเก่งและความดี

ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งหวังให้ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้เป็นพื้นที่เปิด ที่จะสร้างโอกาส และแรงบันดาลใจ จุดประกายแห่งการเรียนรู้และการค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมพลังสร้างสรรค์ความรู้ เพื่อสร้างนิสัยรักการเรียนรู้และการแบ่งปัน โดยมุ่งให้เป็นศูนย์การเรียนรู้แบบบูรณาการมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีกิจกรรมด้านการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนมีพิพิธภัณฑ์ที่อนุรักษ์มรดกสำคัญของชาติ และพื้นที่จัดนิทรรศการให้ความรู้ต่างๆ เช่น นิทรรศการเงินตราที่ชวนเดินทางย้อนอดีต และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับวิวัฒนาการของเงินตราในช่วงอารยธรรมต่างๆ รวมถึงเงินตราในอนาคต

ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ยังเป็นการเปิดประตูบ้านของ "แบงก์ชาติ" เพื่อต้อนรับผู้มาเยือนที่สนใจ พิพิธภัณฑ์ ซึ่งรวบรวมเรื่องราวการทำหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย และประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในช่วงต่างๆ ที่ประเทศเผชิญกับความท้าทายทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองตลอดจนข้อคิดและบทเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศให้สามารถวิวัฒน์และพัฒนาจนถึงทุกวันนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทยหวังว่าศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับอนุชนรุ่นหลังผู้ที่จะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนานำพาประเทศให้ก้าวไปในอนาคตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒. พื้นที่ในอาคารศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพ : พื้นที่ภายในอาคารศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

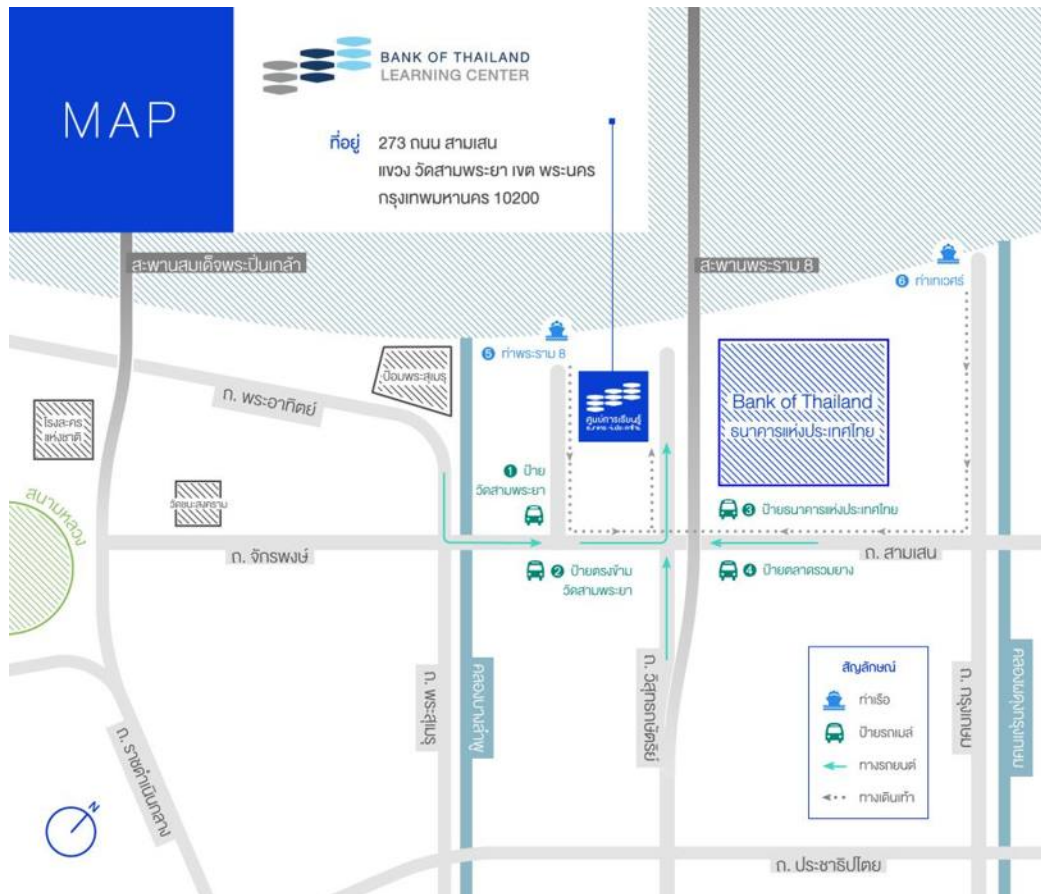
พื้นที่ภายในอาคารศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๑๒,๙๐๐ ตารางเมตร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่นันทนาการชั่วคราว ประมาณ ๔๐๐ ตารางเมตร และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ผู้ใช้บริการ เช่น ร้านค้าจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม รวมทั้งมีอาคารจอดรถ ๑๕๐ คัน

๓. เวลาให้บริการ

ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีรายละเอียดของเวลาให้บริการส่วนต่างๆ ดังนี้

หน่วยงาน	เวลาให้บริการ	วันหยุด
ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทยและพื้นที่	๐๙.๓๐-๒๐.๐๐ น.	ทุกวันจันทร์
ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย	๐๙.๓๐-๒๐.๐๐ น.	ทุกวันจันทร์
พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	๐๙.๓๐-๑๖.๓๐ น.	ทุกวันจันทร์
ห้องค้นคว้าจดหมายเหตุ	๐๙.๓๐-๑๖.๓๐ น.	ทุกวันจันทร์
ร้านสินค้าที่ระลึก	๐๙.๓๐-๑๖.๓๐ น.	ทุกวันจันทร์
ร้านกาแฟ	๐๙.๓๐-๑๙.๐๐ น.	ทุกวันจันทร์

๔. แผนที่

ภาพ : แผนที่

๕. การติดต่อ

การติดต่อสามารถติดต่อได้ด้วย ๓ วิธีการ ดังนี้

๑. ติดต่อโดยตรงที่สถานที่ เลขที่ ๒๗๓ ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
๒. โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๗๗๖๖
๓. อีเมล : learningcenter@bot.or.th

ฉ

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑. เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

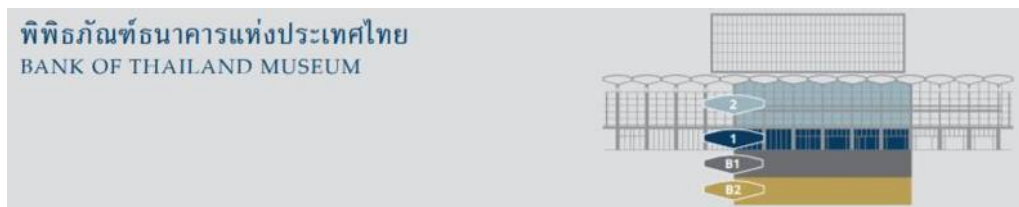
พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย มีกำเนิดมาจากแนวความคิดของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๑๔) เปิดดำเนินการครั้งแรกในนาม "พิพิธภัณฑ์เงินตรา" ณ สำนักงานสุรวงศ์ ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ ต่อมาพิพิธภัณฑ์เงินตราได้ปิดตัวลงในหัวงเวลาที่มีการวางศิลาฤกษ์อาคารสำนักงานใหญ่ บางขุนพรหม (หลังแรก) ในปี ๒๕๒๐ และมีการตั้งคณะทำงานพิจารณาจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ของธนาคาร ในปี ๒๕๒๑ โดยจะใช้วังบางขุนพรหม ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ทำการซ่อมแซมปรับปรุงเพื่อให้เป็นพิพิธภัณฑ์เงินตราและแสดงประวัติวังบางขุนพรหม

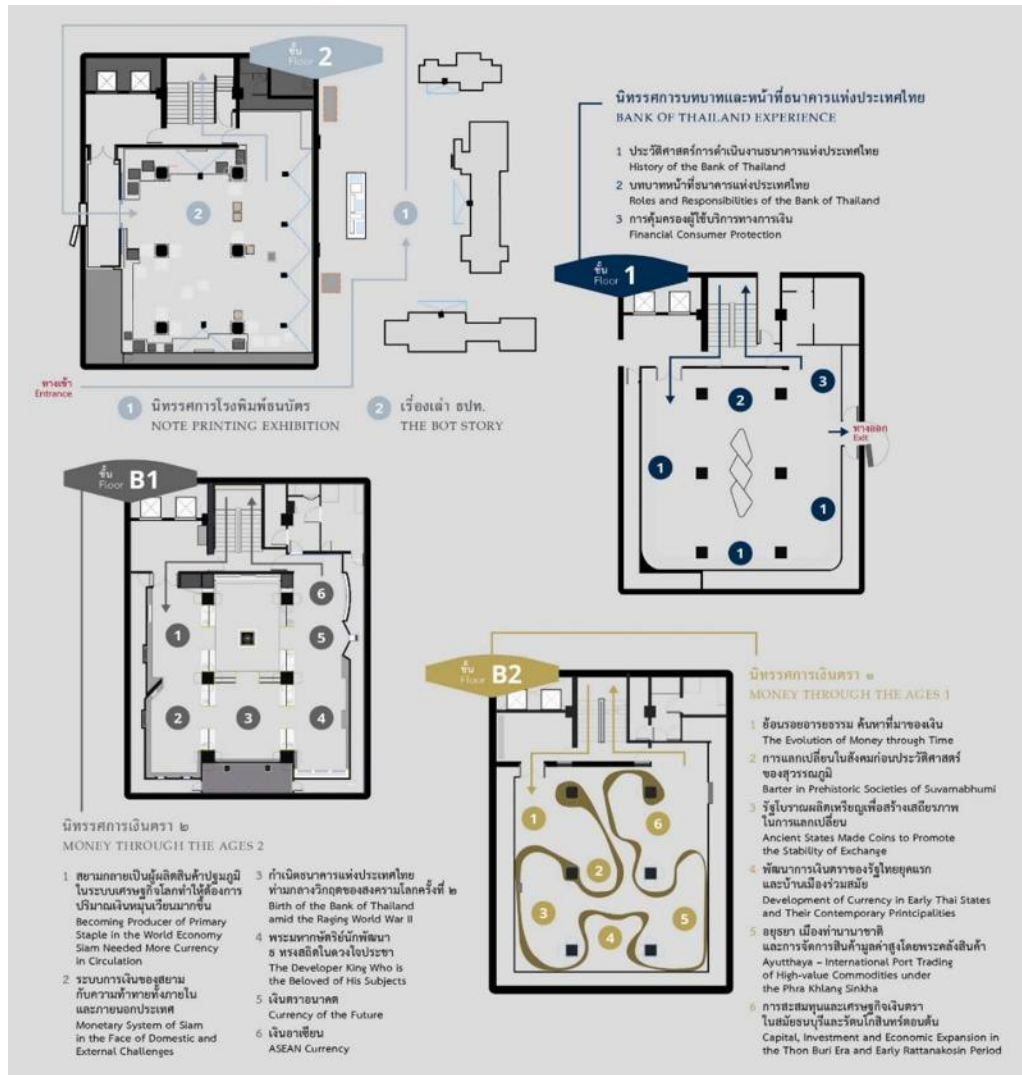
เมื่อวังบางขุนพรหมอนุรักษ์แล้วเสร็จและจัดตั้งเป็น "พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย" เพื่อจัดแสดงประวัติธนาคารแห่งประเทศไทยในวาระครบ ๕๐ ปี นิทรรศการเงินตรา และประวัติวังบางขุนพรหม ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทยได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกาลสมัยมาโดยตลอด トラาจนปี ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ได้มีการจัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย
- วังบางขุนพรหม
- วังเทเวศร์

๒. นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพ : นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย (ชั้น 2, ชั้น 1, ชั้น B1, ชั้น B2)

๓. วันและเวลาทำการ

เปิดให้บริการทุกวัน ยกเว้น วันจันทร์ และวันหยุดธนาคาร

การชมพิพิธภัณฑ์ต้องเข้าชมตามรอบเวลา วันละ ๖ รอบ ๆ ละไม่เกิน ๔๐ คน

แต่ละรอบใช้เวลาประมาณ ๑.๓๐ ชั่วโมง

รอบเช้า ๑๐.๐๐ น. ๑๐.๓๐ น. และ ๑๑.๐๐ น.

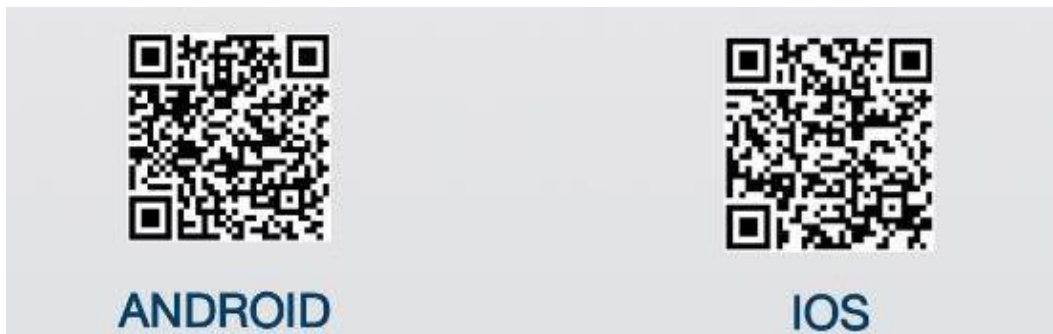
รอบบ่าย ๑๓.๓๐ น. ๑๔.๐๐ น. และ ๑๔.๓๐ น. เดินทางตามอัยยาศัย โดยใช้ BOT Museum

Application นำชม

การขอเข้าชมเป็นหมู่คณะตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป (ไม่เกิน ๖๐ คน) จัดให้เฉพาะวันอังคาร - วันศุกร์
กรุณาโทร.จอง เพื่อบันทึกหมายล่วงหน้าทีโทร. ๐ ๒๓๕๖ ๗๗๖๖ กด ๒ และส่งหนังสือยืนยันทางอีเมล
learningcenter@bot.or.th

๔. การให้บริการ

๑. พื้นที่จัดแสดงทั้งหมดออกแบบให้รองรับประชาชนทุกกลุ่ม มีลิฟต์บริการสำหรับผู้นั่งวีลแชร์ มี
อักษรเบรลล์ และแบบจำลองเงินตราสำหรับผู้พิการทางสายตา และระบบ QR code เพื่อให้
ข้อมูลต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชัน BOT Museum เพื่อความสะดวกและเพลิดเพลินในการชม
นิทรรศการ โดยการสแกน QR Code ด้านล่าง

๒. พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดเตรียมรถเข็นนั่งสำหรับผู้สูงอายุไว้ให้บริการ ผู้ประสงค์
จะใช้บริการ โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์
๓. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก (Souvenir Shop) เปิดให้บริการที่บริเวณชั้น ๑ (เวลาให้บริการ
๐๙.๓๐-๑๖.๓๐ น.)

๕. อัตราค่าเข้าชม

ไม่เก็บค่าเข้าชม

๖. การแต่งกาย

ชุดสุภาพ กางเกงขาสั้น เสื้อแขนกุด รองเท้าแตะ

ช

ข้อมูลนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย มีให้เข้าชม ๔ นิทรรศการ แบ่งเป็น ๔ ชั้น ดังนี้
ต่อไปนี้เป็น

๑. ชั้น ๒ นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร และเรื่องเล่าธนาคารแห่งประเทศไทย

๑.๑ โรงพิมพ์ธนบัตร

โรงพิมพ์ธนบัตร สัมผัสเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเงินของประเทศ เมื่อครั้งโรงพิมพ์ธนบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา สุภาพการเป็นโรงพิมพ์ธนบัตรชั้นนำแห่งหนึ่งของโลกในปัจจุบัน

ภาพ : นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร

บริเวณห้องโถงเพดานสูงแห่งนี้ เคยมีลักษณะและบรรยากาศของโรงงานที่อบอวลไปด้วยกลิ่นสารเคมี จากวัสดุต่าง ๆ และเสียงดังกระหึ่มจากเครื่องพิมพ์ธนบัตรนับสิบเครื่อง ซึ่งติดตั้งเรียงรายกันอย่าง

เป็นระเบียบ นับแต่ครั้งโรงพิมพ์ธนบัตรเริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ บริเวณนี้จัดเป็นเขตหวงห้ามชั้นหนึ่ง ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้าออกได้มีเฉพาะพนักงานและผู้บริหารของโรงพิมพ์ธนบัตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเท่านั้น

ผนังอาคารทุกด้านรวมทั้งด้านที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาก่อเป็นผนังทึบแข็งแรง ช่องแสงทุกช่องติดตั้งลูกกรงเหล็กแน่นหนา พร้อมระบบกล้องวงจรปิดบันทึกความเคลื่อนไหวภายในบริเวณนี้ตลอดเวลา โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยพร้อมอาวุธประจำกายตรวจค้นผู้ผ่านเข้าออกทุกคน มิให้มีทรัพย์สินใดใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ติดตัวโดยเด็ดขาด ยกเว้นของใช้จำเป็นส่วนตัว เช่น ยารักษาโรค

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีดำริปรับปรุงอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งนี้ เป็นศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย และปรับปรุงโรงพิมพ์นี้เป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร จึงยังคงเก็บรักษาเครื่องพิมพ์ธนบัตรหลักรุ่นแรกไว้จำนวน ๓ เครื่อง ได้แก่ เครื่องพิมพ์สีพื้น เครื่องพิมพ์เส้นนูน และเครื่องพิมพ์เลขหมายลายเซ็น ซึ่งได้ใช้งานมาเป็นเวลานานกว่า ๔๐ ปี จนกระทั่งย้ายโรงพิมพ์ธนบัตร ไปอยู่ที่สายออกบัตรธนาคาร อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นมา เพื่อให้ผู้ชมได้เรียนรู้ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์โรงพิมพ์ธนบัตรแห่งแรกของประเทศไทย

๑.๒ เรื่องเล่าธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่องเล่าธนาคารแห่งประเทศไทย ณ สถานที่แห่งนี้ได้จัดแสดง “เรื่องเล่าธนาคารแห่งประเทศไทย” ชมห้องมั่นคงขนาดใหญ่ของโรงพิมพ์ธนบัตร ซึ่งเคยเก็บรักษาธนบัตร กอนนำออกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมได้เรียนรู้ถึงภารกิจ สำคัญของธนาคารกลางของประเทศ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยทุกคน

ภาพ : ด้านหน้าประตูความมั่นคง

ด้านหน้าประตูความมั่นคง พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย อาคารแห่งนี้เดิมเป็นที่ตั้งของโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งแรกของประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดโรงพิมพ์ธนบัตร บางขุนพรหมแห่งนี้ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ ด้วยเหตุที่ภารกิจในการผลิตธนบัตรนั้น มีความสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงทางการเงินการคลังของชาติ ดังนั้น วัสดุหลัก

ที่ใช้ในกระบวนการพิมพ์ธนบัตรทั้งหมด ได้แก่ ต้นฉบับ แม่แบบ แม่พิมพ์ กระดาษพิมพ์ธนบัตร รวมทั้งแผ่นพิมพ์ธนบัตรที่อยู่ในกระบวนการพิมพ์ และธนบัตรสำเร็จรูป จึงต้องจัดเก็บในห้องนิรภัยหรือห้องมั่นคง ภายใต้มาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด ประตุนิรภัยที่เห็นนี้ คือหนึ่งในประตูที่เคยเป็นทางเข้าห้องมั่นคง ซึ่งมีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ประตุนิรภัยนี้ผลิตจากเหล็กกล้า ควบคุมการเปิดปิดด้วยระบบไฟฟ้าอัตโนมัติ และมีกุญแจพร้อมรหัสลับที่กรรมการห้องมั่นคงแต่ละคนแยกกันรักษา เพื่อความปลอดภัยอีกชั้นหนึ่ง

ภาพ^๑ : ห้องมั่นคง

เมื่อเดินผ่านประตุนิรภัยเข้ามาในห้อง ซึ่งได้รับการปรับปรุงให้เป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการนี้แล้วทุกท่าน คงสัมผัสได้ถึงความมั่นคงแข็งแรงของเสารับน้ำหนักโครงสร้างอาคารแต่ละต้นที่มีขนาดใหญ่ผนังคอนกรีตที่หนาเป็นพิเศษปิดทึบรอบห้อง มีทางเข้าออกเพียงช่องทางเดียวผ่านทางประตุนิรภัย เพราะเดิมเคยเป็นห้องมั่นคง สำหรับเก็บรถเข็นลูกกรงเหล็กบรรจุวัสดุที่ใช้ในการผลิตธนบัตร จึงได้รับการออกแบบติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยขั้นสูงสุด ผู้ที่จะเข้ามาในห้องมั่นคงได้ คือ เจ้าหน้าที่และกรรมการห้องมั่นคง และผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษเท่านั้น ภายในอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งนี้ มีห้อง

^๑ Poisonzero. พาไป ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย. จาก <https://www.bloggang.com> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

มันคง ๕ ห้องอยู่ตรงกันไปในแนวดิ่ง โดยห้องมันคง ชั้นใต้ดิน ๑ และ ๒ ไม่มีประตูนิรภัย ใช้สำหรับเก็บรถเข็น ลูกกรงเหล็กบรรจุน้ำมันสำเร็จรูป รอการส่งต่อให้หน่วยงานออกใช้ธนบัตร การขนย้ายรถเข็นขึ้นลง ระหว่างชั้นจะต้องผ่านทางลิฟท์ขนส่งภายในห้องมันคงเท่านั้น ส่วนห้องมันคงชั้น ๑ ๒ และ ๓ มีประตูนิรภัยในแต่ละชั้น เพื่อขนย้ายรถเข็นออกจากห้องมันคงเข้าสู่กระบวนการผลิต และขนย้ายรถเข็นที่ผ่านแต่ละขั้นตอนการผลิตแล้วเข้าเก็บในห้องมันคง โดยชั้นที่ ๑ เก็บรถเข็นลูกกรงเหล็กบรรจุน้ำมันสำหรับพิมพ์ธนบัตร ชั้นที่ ๒ สำหรับเก็บแผ่นพิมพ์ธนบัตรที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการพิมพ์ ส่วนชั้นที่ ๓ สำหรับเก็บแผ่นพิมพ์ธนบัตรในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ และตัดบรรจุเป็นธนบัตรสำเร็จรูป

ปัจจุบัน ห้องมันคงชั้นใต้ดิน ๑ และ ๒ จัดแสดงนิทรรศการเงินตรา ห้องมันคงชั้นที่ ๑ และ ๒ จัดแสดงนิทรรศการประวัติและการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. ชั้น ๑ นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

นิทรรศการบทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย เรียนรู้ประวัติ และบทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งมีพันธกิจหลัก ในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการดำเนินนโยบายการเงิน การกำกับดูแล และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน โดยการนำเสนอผ่านสื่อด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ภาพ ๒ : นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

นิทรรศการบทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย อันมีตราสัญลักษณ์คือ พระสยามเทวาธิราช ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ นำต้นเค้าแบบมาจากเหรียญเสี้ยว อัฐ โสฬส ที่ออกใช้ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มาดัดแปลง สังเกตว่าพระหัตถ์ขวาคุมถุงเงินของชาติ แสดงถึงหน้าที่

^๒ RealPetal. เรียน เล่น รู้ สู้โลกแห่งเงินตราที่ “ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย”. จาก <https://www.gourmetandcuisine.com/stories/detail/285> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

หลักของธนาคารแห่งประเทศไทยคือการปกป้องคุ้มครองการเงินของประเทศ พระแสงธารพระกรในพระหัตถ์ซ้าย เพื่อปกป้องผู้ที่มารุกราน

ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะธนาคารกลางของประเทศ มีพันธกิจหลักในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของประเทศให้เป็นอย่างมั่นคง และประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน บทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่สำคัญคือ การกำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน การกำกับดูแลและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน โดยเฉพาะในปัจจุบันที่กำลังก้าวสู่ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาการทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมของประชาชนที่เปลี่ยนแปลง ทำให้อีกหนึ่งหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความสำคัญยิ่งขึ้น นั่นก็คือ การคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินผ่านการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ทางการเงินเพียงพอที่จะดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมกลโกง นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ผลิตและบริหารจัดการธนบัตรให้มีใช้หมุนเวียนอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีสำนักงานอยู่ในกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีสำนักงานในระดับภูมิภาคด้วย เช่น สายออกบัตรธนาคาร ตั้งอยู่ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงพิมพ์ธนบัตรที่ทันสมัยได้มาตรฐานระดับโลก มีสำนักงานภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น และสำนักงานภาคใต้ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นตัวแทนของธนาคารแห่งประเทศไทยในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินระดับภูมิภาค และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ยังมีสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศซึ่งตั้งอยู่ในศูนย์กลางทางการเงินระดับโลก ได้แก่ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร และกรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อติดตามและวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินและพัฒนาการต่าง ๆ ในต่างประเทศ

โลกของเรามีประเทศทั้งหมด ๑๙๐ กว่าประเทศ เกือบทุกประเทศมีธนาคารกลางของตนเอง นั่นแสดงว่า ธนาคารกลางมีความสำคัญอย่างมาก ชื่อเรียกภาษาอังกฤษของธนาคารกลางในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันออกไป อย่างของไทยก็จะใช้ว่า Bank of Thailand หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับของอังกฤษที่ใช้ว่า Bank of England หรือธนาคารแห่งประเทศอังกฤษ แต่ในขณะที่สหรัฐอเมริกาใช้ว่า Federal Reserve System หรือที่มักจะได้ยินชื่อย่อว่า Fed หมายถึงผู้ดูแลทุนสำรองของสหรัฐ หรือลิงคโปร เพื่อนบ้านเรา จะเรียกว่า Monetary Authority of Singapore แปลเป็นไทยก็คือ ผู้มีอำนาจดำเนินนโยบายการเงินของลิงคโปร ส่วนประเทศสมาชิกกลุ่มสหภาพยุโรปจะบริหารนโยบายการเงินร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกผ่านธนาคารกลางยุโรปหรือ European Central Bank ถึงแม้จะมีชื่อเรียก

ที่แตกต่างกัน แต่ทุกข้อก็บ่งบอกหน้าที่หลักที่สำคัญคือ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ในยุคโลกไร้พรมแดนนี้ เศรษฐกิจของทุกประเทศเชื่อมโยงถึงกันหมด จึงมีการส่งเสริมความร่วมมือผ่านองค์กรระหว่างประเทศ ที่เราอาจจะคุ้นกันคือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (BIS) รวมถึงมีการจัดตั้งเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น กลุ่มธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEACEN) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประเทศในองค์กรระหว่างประเทศดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการเงินและสอดคล้องดูแลเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

ตลอดระยะเวลากว่า ๗๐ ปีนับตั้งแต่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ สามารถแบ่งยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลงของธนาคารแห่งประเทศไทยได้เป็นหลายยุคสำคัญคือ ก้าวแรกของการจัดตั้งธนาคารกลางของประเทศ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งชาวต่างชาติมีความคิดที่จะขอเข้ามาตั้งธนาคารกลางในประเทศไทย จนถึงการจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยสำเร็จใน พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยในระยะแรกมีหน้าที่เพียงการจัดการเงินกู้แทนรัฐบาลและเตรียมความพร้อมที่จะจัดตั้งธนาคารกลางของประเทศต่อไป ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่ออธิปไตยทางการเงินและความมั่นคงของค่าเงิน (พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๙๘) เป็นการก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา เพื่อรักษาเสถียรภาพการเงินของประเทศรวมถึงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระหว่างเผชิญสงครามและหลังสงครามยุติลง รากฐานแห่งความมั่นคงและการพัฒนา (พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๑๔) เป็นการวางรากฐานเพื่อความมั่นคงทางการเงินในด้านที่สำคัญต่าง ๆ รวมถึงการปรับปรุงและการออกกฎหมายการเงินที่สำคัญ ยืนหยัดท่ามกลางความแปรปรวน (พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๓๓) ซึ่งนับเป็นช่วงแรกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจโลก ทั้งวิกฤตการเงินสหรัฐและวิกฤตน้ำมันโลกที่ส่งผลกระทบมาสู่ประเทศไทย ฝ่าคลื่นลมมรสุมเศรษฐกิจ (พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๔๑) ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญคือวิกฤตค่าเงินบาทของประเทศไทย ซึ่งส่งผลไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย สมดุลของเสถียรภาพกับการพัฒนาท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจโลกที่ผันผวน (พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึงปัจจุบัน) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่ธนาคารกลางของประเทศ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

โดยรอบห้องคือประวัติศาสตร์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ผ่านกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลงของทั้งเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ในแต่ละสถานการณ์และช่วงเวลา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยยึดหลักความเป็นอิสระ

ของธนาคารกลาง ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจการเงินของประเทศโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

๓. ชั้น B2 นิทรรศการเงินตรา ๑

นิทรรศการเงินตรา ๑ ย้อนรอยอารยธรรมของเงินตรา ค้นหาที่มาของเงินซึ่งปรากฏตัวขึ้นในแหล่งอารยธรรมต่างๆ ของโลก มีการแลกเปลี่ยนขามภูมิศาสตร์และชาติพันธุ์ รวมทั้งมีพัฒนาการขามกาลเวลาชวนให้ค้นหาความหมายของเงิน และค้นหาคำตอบขามมนุษยสร่างเงินขึ้นมาเพื่อประโยชน์อันใด

ภาพ^๓ : นิทรรศการเงินตรา ๑

๓.๑ ย้อนรอยอารยธรรม ค้นหาที่มาของเงิน

เมื่อเอ่ยถึงเศรษฐกิจ หลายคนอาจจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องนามธรรมที่จับต้องลำบากและเข้าใจยาก แต่ถ้าลองขบคิดเรื่องเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากสิ่งใกล้ตัว เช่น เหรียญและธนบัตรที่สัมผัสอยู่แทบทุกวัน เศรษฐกิจก็อาจจะดูเป็นรูปธรรมและเข้าถึงได้ง่ายขึ้นไม่น้อย ธนบัตรและเหรียญซึ่งเรียกรวมกันว่า "เงินตรา"

^๓ BKK. Bank of Thailand Learning Center จากอดีตโรงพิมพ์เก่าสู่แหล่งเรียนรู้สุดคลาสสิกสำหรับคนยุคใหม่. จาก <https://www.bkkmenu.com/eat/stories/bank-of-thailand-learning-center.html> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

ถูกผลิตขึ้นเพื่อความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้าวของระหว่างผู้คนในสังคม นอกจากจะเป็นสื่อแทนมูลค่าที่ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจมาช้านาน เงินตราแบบต่าง ๆ ยังมีคุณค่าในฐานะงานศิลปะจากลวดลายรูปแบบ และองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทำให้เงินตราเป็นหลักฐานประวัติศาสตร์ที่ฝึกเรื่องราวอันน่าอัศจรรย์จากยุคสมัยที่ถูกผลิตขึ้น

การสำรวจโลกของเงินตราที่พัฒนามาควบคู่กับสังคมมนุษย์ จึงเปรียบเสมือนการเปิดประตูเข้าไปสู่โลกของประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ที่แต่งแต้มด้วยงานศิลปะอันอุดมด้วยเรื่องราวเชิงวัฒนธรรมจากสมัยต่าง ๆ จากการแลกเปลี่ยนข้าวของกันโดยตรง นำไปสู่การผลิตเหรียญชุดแรกบนโลก

๓.๒ เงินตรา

เงินจัดได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่สำคัญอันหนึ่งของสังคมมนุษย์ ก่อให้เกิดการค้าขายแลกเปลี่ยนที่ขยายตัวกว้างไกล สนับสนุนให้เกิดการออมและการสะสมทุน ซึ่งเป็นรากฐานของวิวัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม

ในนิทรรศการนี้ จัดแสดงเพื่อค้นหา ความหมายของเงิน วิวัฒนาการของเงินอย่างต่อเนื่องยาวนาน เริ่มตั้งแต่การผลิตเหรียญโลหะ เหรียญโบราณรุ่นแรกของโลกราว ๒๖๐๐ ปีที่แล้ว สู่เหรียญทวารวดี ซึ่งถือเป็นเงินตราแรกสุดที่พบในไทย มาถึงยุคเงินพดด้วง ต่อเนื่องมาจนถึงการใช้เงินกระดาษหรือธนบัตรโลกยุคใหม่นี้ รูปแบบของเงินในปัจจุบันที่สำคัญที่สุด คือ เงินในรูปบัญชีเงินฝาก ที่สถาบันการเงินและในอนาคต เงินรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จะทวีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ

แม้เงินจะมีหลายรูปแบบ แต่ล้วนแล้วมีคุณสมบัติ ๔ ประการ ดังนี้

๑. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
๒. เป็นเครื่องรักษามูลค่า
๓. เป็นหน่วยวัดมูลค่า
๔. เป็นมาตรฐานการวัดมูลค่าหนี้

สำหรับวัตถุ และสิ่งของที่ผู้คนในยุคต่างๆ นิยมนำมาใช้เป็นเงินนั้นพบว่า มีลักษณะที่สำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง
๒. สะดวกต่อการพกพาติดตัว
๓. สามารถใช้จ่ายจำนวนมากหรือแตกหน่วยเพื่อใช้ชำระเงินแบบปลีกย่อยได้สะดวก
๔. มีความคงทนถาวร

๕. เป็นวัตถุที่หาได้ยาก ไม่กลาดเกลื่อน จึงจะมีคุณค่าและรักษาค่าไว้ได้

๓.๓ เหรียญแรกของโลก (เหรียญกษาปณ์อาณาจักรลิเดีย)

ภาพ : เหรียญกษาปณ์อาณาจักรลิเดีย

เหรียญลิเดีย คือ เงินตราที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ผู้ปกครองของอาณาจักรลิเดียซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันตกของประเทศตุรกีในปัจจุบัน ได้ผลิตเหรียญลิเดียออกใช้เมื่อราว ๒,๖๐๐ ปีมาแล้ว อายุที่แน่ชัดและพระนามของกษัตริย์ที่ผลิตเหรียญลิเดียออกใช้เป็นครั้งแรก ยังเป็นประเด็นถกเถียงในหมู่นักวิชาการ บางส่วนเห็นว่าการผลิตเหรียญน่าจะเริ่มขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าอัลยัตเตสเมื่อราว ๗๕๐ ปีก่อนคริสตกาล บ้างเห็นว่าน่าจะเริ่มนำออกใช้ในสมัยพระเจ้าครีซุสเมื่อ ๕๕๐ ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งจะเป็นช่วงที่เทียบได้กับสมัยพุทธกาล

เหรียญลิเดียทำด้วยอิเล็กตรัมหรือโลหะเงินที่มีส่วนผสมของทองคำ ซึ่งพบทั่วไปในอาณาจักรลิเดีย นำมาหลอมแล้วทำเป็นรูปคล้ายเมล็ดถั่วลิสง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แล้วตีตราประทับ บนหน้าเหรียญเป็นภาพหัวสิงโตและหัววัวกระทิง ส่วนด้านหลังเป็นร่องที่เกิดจากรอยของลิ่มนูนบนแท่นตีเหรียญ ซึ่งทำขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเหรียญกระเด็นออกในขณะที่ช่างใช้แรงตี

ต่อมาชาวกรีกได้นำวิธีการผลิตเหรียญกษาปณ์แบบนี้ไปใช้ในอาณาจักรของตน โดยปรับปรุงทำเป็นรูปเหรียญกลมขึ้นใช้ทั่วไปในนครรัฐของกรีก เช่น เอเธนส์ อีเจนา และโครินท์ ต่อมาเมื่อพระเจ้าอะเล็กซานเดอร์มหาราช กษัตริย์แห่งมาซิโดเนีย แผ่อำนาจในภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียน นำกองทัพเข้าพิชิตอียิปต์ เปอร์เซีย และภาคตะวันตกของอินเดีย พระเจ้าอะเล็กซานเดอร์มหาราชได้ทรงทำเหรียญกษาปณ์แบบนี้ออกใช้ จักรวรรดิโรมันก็ผลิตเหรียญโดยใช้เทคนิคเดียวกัน ทำให้เหรียญกษาปณ์ชนิดกลมแบนแพร่หลายไปทั่ว และเป็นเหรียญรูปแบบมาตรฐานสืบมาจนปัจจุบัน

๔. ชั้น B1 นิทรรศการเงินตรา ๒

นิทรรศการเงินตรา ๒ เรียนรูประวัติศาสตรเศรษฐกิจไทยควบคู่กับวิวัฒนาการของเงินตราไทย ที่เล่าเรื่องผ่านชีวิตของชาวสยามในยุครัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน รวมชมธนบัตรที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นในรัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งรวบรวมไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยได้เชิญภาพพระราชกรณียกิจที่สำคัญมาจารึกไว้บนธนบัตรรุ่นต่างๆ ดังนี้

๔.๑ วิวัฒนาการเงินตราไทย

ดินแดนซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์มาตั้งแต่ก่อน พุทธศตวรรษที่ ๖ ซึ่งกลุ่มชนเหล่านี้ได้มีการติดต่อกับชุมชนอื่นในบริเวณใกล้เคียง โดยใช้สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนหลายรูปแบบ เช่น ลูกปัด เปลือกหอย เมล็ดพืช เป็นต้น สำหรับชนชาติไทยสันนิษฐานว่าได้มีการนำโลหะเงินมาใช้เป็นเงินตรามาตั้งแต่ใน สมัยสุโขทัย เรียกกันว่า เงินพดด้วง ซึ่งมีเอกลักษณ์ เป็นของตัวเอง และแสดงให้เห็นถึงความเจริญของชนชาติไทยที่ได้ผลิตเงินตราขึ้นใช้เองเป็น เวลาหลายร้อยปี จวบจนมีการนำเงินเหรียญตามแบบสากลเข้ามาใช้ ซึ่งแบ่งเงินตราออกเป็นตามยุค^๔ ดังนี้

๑. เงินตราฟูนัน

ภาพ : เงินตราฟูนัน

อาณาจักรฟูนันก่อตัวขึ้นบริเวณทางใต้ของกลุ่มน้ำโขง ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๖ และล่มสลายลง ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๒ จากการโจมตีของพวกเจนละ อาณาจักรฟูนันได้รับอารยธรรมด้านการปกครองโดยกษัตริย์ และการนับถือศาสนาพราหมณ์หรือฮินดูจากอินเดีย เงินตราที่ใช้จะมีสัญลักษณ์เกี่ยวกับกษัตริย์ การปกครอง และศาสนา โดยมีลักษณะเป็นเหรียญเงินด้านหนึ่งมีสัญลักษณ์พระอาทิตย์ครึ่งดวงแปลงรัศมี อีกด้านหนึ่งเป็นรูปพระศรีวิไลสยะ กลองบัณเฑาะว์ที่พราหมณ์ใช้ในพิธีต่างๆ และมีเครื่องหมายสวัสดิกะซึ่งหมายถึงความโชคดี

^๔ สำนักศึกษาปณ. เงินตรา. จาก <http://www.royalthaimint.net> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

๒. เงินตราทวารวดี

ภาพ : เหรียญทวารวดีมีจารึก

อาณาจักรทวารวดีเริ่มมีความสำคัญขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๑๒ และล่มสลายลงในพุทธศตวรรษที่ ๑๖ สันนิษฐานว่ามีศูนย์กลางการปกครองอยู่บริเวณจังหวัดนครปฐม การปกครองยังคงอยู่ในระบบกษัตริย์ ประชาชนนับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน เงินตราที่พบยังคงมีสัญลักษณ์เกี่ยวกับกษัตริย์ อำนาจการปกครอง ความอุดมสมบูรณ์ และศาสนา เช่น เหรียญเงินด้านหนึ่งเป็นรูปบุรณกลศ (หม้อน้ำที่มีน้ำเต็ม) ซึ่งหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ อีกด้านเป็นภาษาสันสกฤตโบราณ อ่านว่า "ศรีทวารวดี ศวรปุณยะ" แปลว่า "บุญกุศลของพระราชาแห่งศรีทวารวดี" เป็นต้น

๓. เงินตราศรีวิชัย

ภาพ : เงินตราศรีวิชัย

ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๓ การค้าทางทะเลมีความสำคัญมากขึ้น ส่งผลให้เมืองที่อยู่บนคาบสมุทรสุวรรณภูมิ ได้แก่ ไชยา และนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นตลาดกลางของสินค้าจากทวีปยุโรป ตะวันออกกลาง และอินเดีย ทางฝั่งตะวันตก และสินค้าจากจีน ขอม ทวารวดี ทางฝั่งตะวันออก มีความสำคัญขึ้นเช่นกัน จนในที่สุดดินแดนแถบนี้จนถึงเกาะสุมาตราได้รวมตัวกันเป็นอาณาจักรศรีวิชัย การปกครองได้ใช้ระบบพระมหากษัตริย์ ประชาชนนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน เงินตราที่ใช้ทำด้วยเงินและทองคำ มี ๒ ชนิด คือ "เงินดอกจัน" ด้านหนึ่งมีลวดลายเป็นรูปสี่แฉก อีกด้านหนึ่งมีอักษรสันสกฤตว่า "วร" แปลว่า "ประเสริฐ" เงินตราอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า "เงินนโม" ด้านหนึ่งมีร่องเล็กๆ คล้ายเมล็ดกาแฟอีก

ด้านหนึ่งเป็น ภาษาสันสกฤตว่า "น" ด้วยเหตุที่ประชาชนในบริเวณนี้นับถือพุทธศาสนา จึงได้ตั้งชื่อเงินตราที่มีอักษร "น" ว่า "เงินนโม" อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลงในพุทธศตวรรษที่ ๑๘

๔. เงินตราสุโขทัย

ภาพ : พดด้วงสุโขทัยตราช้าง

ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ราชอาณาจักรสุโขทัยถือกำเนิดขึ้น ได้ติดต่อค้าขายกับราชอาณาจักรในกลุ่มเจ้าพระยา คือกรุงศรีอยุธยา ตลอดจนดำเนินการค้าทางทะเลกับจีน อินเดีย ยุโรป และกลุ่มชนทางตอนเหนือของไทย เช่น ล้านช้าง ยูนนาน น่านเจ้า และไปไกลถึงเปอร์เซีย อาหรับ โดยที่ราชอาณาจักรสุโขทัยได้ผลิตเงินตราขึ้นใช้ในระบบเศรษฐกิจ คือ เงินพดด้วง นอกจากนี้ยังใช้ "เบี้ย" เป็นเงินปลีกสำหรับแลกเปลี่ยนสินค้าราคาต่ำ

เงินพดด้วงสันนิษฐานว่ามีมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย และใช้ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น รวมเป็นเวลากว่า ๖๐๐ ปี โดยทำขึ้นจากแท่งเงินทุบปลายงอเข้าหากันแล้วตอกประทับตราประจำแผ่นดินและตราประจำรัชกาลลงไป ด้วยเหตุที่มีฐานกลมคล้ายตัวด้วง คนไทยจึงเรียกว่าเงินพดด้วง ขณะที่ชาวต่างประเทศเรียกเงินชนิดนี้ว่า เงินลูกปืน (BULLET MONEY) เงินพดด้วงถือได้ว่าเป็นเงินที่มีรูปร่างเป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนเงินตราตระกูลใดในโลก ในสมัยสุโขทัย เงินพดด้วงมักมีตราประทับไว้มากกว่า ๒ ดวง และเป็นรูปสัตว์ชั้นสูง เช่น วัว กระต่าย หอยสังข์ และราชสีห์ เป็นต้น

๕. เงินตรา สมัยกรุงศรีอยุธยา

ภาพ : พดด้วงอยุธยาตราปลา

ในสมัยนี้ยังคงใช้เงินพดด้วงเป็นเงินตรา แต่หลวงผูกขาดในการผลิต เงินพดด้วงในสมัยนี้ คล้ายเงินพดด้วงในสมัยสุโขทัย แต่ตรงปลายขาที่จอร์ดกันไม่แหลมเหมือนเงินพดด้วงสุโขทัย ตราที่ประทับส่วนใหญ่เป็นตราจักรและตราประจำรัชกาล เช่น ครุฑ ช้าง ราชวัตร พุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นต้น

๖. เงินตรา สมัยกรุงธนบุรี

ภาพ : เงินพดด้วงสมัยธนบุรีตราตรี

ในสมัยกรุงธนบุรี ยังคงใช้เงินพดด้วงเช่นครั้งกรุงเก่า สันนิษฐานว่ามีการผลิตเงินพดด้วง ขึ้นใช้เพียง ๒ ชนิดคือ เงินพดด้วงตราตรีสุล และตราหิว

๗. เงินตรา สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงย้ายเมืองหลวงจากกรุงธนบุรี มาอยู่ฝั่งตรงข้ามคือ กรุงเทพมหานคร และสถาปนาราชวงศ์จักรีขึ้น เงินตราที่ใช้ในยุคต้นๆ ยังคงใช้เงินพดด้วง โดยที่ตราประทับบนเงินพดด้วงคือตราจักร ซึ่งเป็นตราประจำแผ่นดิน และตราประจำรัชกาล ดังนี้

๑) สมัยรัชกาลที่ ๑

ภาพ : พดด้วงรัชกาลที่ ๑ ตราอุณาโลม

เงินพดด้วงในรัชกาลนี้ เดิมประทับตราจักร และตราตรีสุล แต่หลังจากบรมราชาภิเษกแล้ว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ผลิตเงินพดด้วงประจำรัชกาลแล้วประทับตราพระแสงจักร-บัวอุณาโลม

๒) สมัยรัชกาลที่ ๒

ภาพ : พดด้วงรัชกาลที่ ๒ ตราจักรและตราครุฑ

ตราที่ประทับบนเงินพดด้วง คือ ตราจักรและตราครุฑ สันนิษฐานว่าตราครุฑ มาจากพระนามเดิมของรัชกาลที่ ๒ คือ "ฉิม" ซึ่งเป็นวิมานของพญาครุฑ

๓) สมัยรัชกาลที่ ๓

ภาพ : พดด้วงรัชกาลที่ ๓

ตราปราสาทเป็นตราประจำพระองค์ของรัชกาลที่ ๓ ผลิตเมื่อพระองค์เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติในปี พ.ศ. ๒๓๖๗ นอกจากนี้ยังมีการผลิตเงินพดด้วงเป็นที่ระลึกในโอกาสสำคัญๆ ประทับตราต่างๆ เช่น ดอกไม้ ครุฑเสี้ยว ใบมะตูม และฉนวน เป็นต้น ส่วนการจัดทำเงินเหรียญขึ้นใช้ตามแบบสากลนิยมนั้น มีแนวคิดมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยโปรดเกล้าฯ สั่งจัดทำตัวอย่างเหรียญทองแดงส่งเข้ามา แต่ยังไม่โปรดเกล้าฯ ให้นำออกใช้

๔) สมัยรัชกาลที่ ๔

ภาพ : เหรียญเงินบรรณาการ ๑๖ ดา

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การค้าระหว่างไทยกับต่างประเทศก็ได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว พ่อค้าชาวต่างประเทศเข้ามาค้าขายมากขึ้นและได้นำเงินเหรียญของตนมาแลกกับเงินพดด้วงจากรัฐบาลไทยเพื่อนำไปซื้อสินค้าจากราษฎร แต่ด้วยเหตุที่เงินพดด้วงผลิตด้วยมือจึงทำให้มีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่งผลให้เกิดความไม่สะดวกและการค้าของประเทศเสียประโยชน์ พระองค์จึงมีพระราชดำริที่จะเปลี่ยนรูปเงินตราของไทยจากเงินพดด้วงเป็นเงินเหรียญ

ในปี พ.ศ. ๒๔๐๐ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้คณะทูตไทยไปเจริญสัมพันธไมตรีกับสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรียที่ประเทศอังกฤษ สมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรีย ได้จัดส่งเครื่องทำเหรียญเงินขนาดเล็กเข้ามาถวาย เป็นราชบรรณาการ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำเหรียญกษาปณ์จากเครื่องจักรขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกกันว่า "เหรียญเงินบรรณาการ" ในขณะเดียวกันคณะทูตก็ได้สั่งซื้อเครื่องจักรทำเงินจากบริษัท เทเลอร์ เข้ามาในปลายปี ๒๔๐๑ พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงงานผลิตเหรียญกษาปณ์ขึ้นที่หน้าพระคลังมหาสมบัติ ในพระบรมมหาราชวัง พระราชทานนามว่า "โรงกระสาปณ์สิทธิการ" ในสมัยนี้จึงถือว่ามีการใช้เหรียญกษาปณ์แบบสากลนิยมขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาแม้ได้ประกาศให้ใช้เงินตราแบบเหรียญแล้วก็ยังโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เงินพดด้วงอยู่เพียงแต่ไม่มีการผลิตเพิ่มเติม จนกระทั่งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากที่มีการนำธนบัตรออกใช้แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ออกประกาศให้เลิกใช้เงินพดด้วงทุกชนิด ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๔๔๗ เป็นต้นมา

๕) สมัยรัชกาลที่ ๕

ภาพ : เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๕

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่สำคัญ พระองค์มีพระราชดำริว่า มาตรฐานของไทยที่ใช้อยู่ในขณะนั้น คือ ชั่ง ตำลึง บาท สลึง เฟื้อง เป็นระบบที่ยากต่อการคำนวณ และการจัดทำบัญชี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปรับปรุงใหม่ โดยใช้หน่วย

เป็นบาท และสตางค์ คือ ๑๐๐ สตางค์ เป็น ๑ บาท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๑ อันเป็นมาตราเงินตราไทยมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำพระบรมรูปของพระองค์ประทับลงบนเหรียญ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการนำพระบรมรูปของพระมหากษัตริย์ไทยประทับลงบนเหรียญกษาปณ์

๖) สมัยรัชกาลที่ ๖

ภาพ : เหรียญตราพระบรมรูป-ไอราพต

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้แต่ไม่มี การเปลี่ยนแปลงรูปแบบมากนัก ส่วนใหญ่เป็นเหรียญกษาปณ์ที่มีราคาไม่สูงนัก คือ ๑ บาท, ๕๐ สตางค์, ๒๕ สตางค์, ๑๐ สตางค์, ๕ สตางค์, และ ๑ สตางค์

ในช่วงต้นรัชกาลยังคงใช้เหรียญที่ผลิตในรัชกาลที่ ๕ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ผลิตเหรียญเงินหนึ่งบาทประจำรัชกาล เป็นเหรียญตราพระบรมรูป-ไอราพต

๗) สมัยรัชกาลที่ ๗

ภาพ : เหรียญตราพระบรมรูป-ช้างทรงเครื่อง

ในรัชกาลนี้มีการผลิตเหรียญหมุนเวียนออกใช้ไม่มากนัก เนื่องจากอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เหรียญประจำรัชกาลที่นำออกใช้เป็นเหรียญชนิดราคา ๕๐ และ ๒๕ สตางค์ ตราพระบรมรูป-ช้างทรงเครื่อง

๘) สมัยรัชกาลที่ ๘

ภาพ : เหรียญตราพระบรมรูป-พระครุฑพ่าห์

เหรียญประจำรัชกาลที่ผลิตออกใช้หมุนเวียน เป็นเหรียญตราพระบรมรูป-พระครุฑพ่าห์ ชนิดราคา ๕๐, ๒๕, ๑๐ และ ๕ สตางค์ มี ๒ รุ่น คือ รุ่นแรกมีพระบรมรูปเมื่อครั้งเจริญพระชนมพรรษา

๙) สมัยรัชกาลที่ ๙

ภาพ : เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๙

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ใช้ในรัชกาลที่ ๙ มี ๘ ชนิดราคา คือ ๑ สตางค์ ๕ สตางค์ ๑๐ สตางค์ ๒๕ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๕ บาท และ ๑๐ บาท นอกจากนี้ยังมีการจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เพื่อบันทึกเหตุการณ์สำคัญ อันเกี่ยวเนื่องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และหน่วยงานต่าง ๆ โดยผลิตทั้งเหรียญประเภทธรรมดาและเหรียญประเภทขัดเงา

๑๐) สมัยรัชกาลที่ ๑๐

ภาพ : เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๑๐

กรมธนารักษ์ ออกแบบเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่จะนำออกจ่ายแลกในระบบเศรษฐกิจ โดยรูปแบบลักษณะของเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนทั้ง ๙ ชนิดราคา

ด้านหน้าเหรียญทุกชนิดราคา กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ทรงฉลองพระองค์เต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์ ทรงเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์และสายสร้อยจุลจอมเกล้า เบื้องขวามีข้อความว่า “มหาวชิราลงกรณ” เบื้องซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๑๐”

ด้านหลังเหรียญทุกชนิดราคา กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย วปร ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ เบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และคำว่า “พ.ศ.” และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความบอกชนิดราคาของเหรียญ สำหรับเหรียญชนิดราคา ๕ บาท และ ๕๐ สตางค์ ลวดลายด้านหน้าและด้านหลังของเหรียญวงในเป็นรูปสิบเหลี่ยม โดย กรมธนารักษ์ พร้อมออกใช้และจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรประกอบด้วย เหรียญชนิดราคา ๑๐ บาท, ๕ บาท, ๒ บาท, ๑ บาท, ๕๐ สตางค์ และ ๒๕ สตางค์ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ทั้งนี้ เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สามารถใช้ควบคู่กับเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร^๕ ในปัจจุบันนี้

๔.๒ วิวัฒนาการธนบัตรไทย

วิวัฒนาการธนบัตรไทย ก่อนที่จะมีการนำธนบัตรเข้ามาใช้ร่วมกับเงินตราชนิดอื่น ๆ ในระบบการเงินของประเทศ คนชาติไทยได้ใช้หอยเบี้ย ประกับ (ดินเผาที่มีตราประทับ) เงินพดด้วง ปีกะเบื้อง และเหรียญกษาปณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน^๖

^๕ ไทยรัฐ. กรมธนารักษ์ ออกแบบเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ร.๑๐ มี ๙ ชนิดราคา. จาก <https://www.thairath.co.th/content/1241012> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

^๖ ธนาคารแห่งประเทศไทย. วิวัฒนาการธนบัตรไทย. จาก <https://www.bot.or.th> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

ภาพ : หอยเบี้ย

ภาพ : ประกำดินเผา

ภาพ : เงินพดด้วง

จนกระทั่งในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างชาติและเปิดเสรีทางการค้า ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น จนไม่สามารถผลิตเงินพดด้วงซึ่งเป็นเงินตราหลักในขณะนั้นได้ทันต่อความต้องการ ทั้งยังมีผู้ทำเงินพดด้วงปลอมออกใช้ปะปนในท้องตลาด จนเป็นปัญหาเดือดร้อนกันทั่วไป ในพุทธศักราช ๒๓๙๖ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้จัดทำเงินกระดาษชนิดแรกขึ้นใช้ในระบบเงินตราของประเทศ เรียกว่า หมาย จึงมีวิวัฒนาการของธนบัตรดังนี้

๑. หมาย

ภาพ : หมายราคาต่ำ

ภาพ : หมายราคาต่ำลึง

ภาพ : หมายราคาสูง

เงินกระดาษชนิดแรก พ.ศ. ๒๓๙๖ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำเงินกระดาษชนิดแรกของไทย เรียกว่า หมาย เพื่อใช้ร่วมกับเงินพดด้วง เนื่องจากการค้าขายกับต่างชาติเจริญขึ้น เงิน พดด้วงผลิตไม่ทันต่อความต้องการ กอปรกับมีปัญหาเงินพดด้วงปลอม

หมาย แบ่งเป็น ๓ ชนิด คือ หมายราคาต่ำ ที่พบมี ๖ ชนิดราคา คือ เพ็อง สลึง สลึงเพ็อง สองสลึง สามสลึง และหนึ่งบาท หมายราคากลาง ที่พบมี ๔ ชนิด ราคา คือ สามตำลึง สี่ตำลึง หกตำลึง และสิบตำลึง และ หมายราคาสูง ที่พบ มี ๒ ชนิดราคา คือ ๒๐ บาท และ ๘๐ บาท หมายชนิดราคาต่ำ โปรดให้พิมพ์ ข้อความแจ้งมูลค่าของหมายไว้ถึง ๑๒ ภาษา คือ ไทย จีน ละติน อังกฤษ ฮินดู มลายู เขมร พม่า รามัญ ลาว มอญ (บาลี) และสันสกฤต ทั้งนี้ เพื่อให้ใช้ กันได้อย่างทั่วถึง แม้ว่าจะมีการ พยายาม ชักชวนให้ราษฎรใช้ หมาย เป็นเงิน ตราในการซื้อขายสินค้าและชำระหนี้ แต่ด้วยความไม่คุ้นเคย ราษฎรที่ได้ หมาย มา จึงไม่นิยมใช้ และมักจะรีบนำไปขึ้นเงินที่พระคลังมหาสมบัติ สันนิษฐานว่ามีการใช้หมายอยู่ ราว ๒-๕ ปี ก่อนจะเลิกใช้ไปในที่สุด

๒. ใบพระราชทานเงินตรา

ภาพ : ใบพระราชทานเงินตรา

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำ ใบพระราชทาน เงินตรา ซึ่งมีลักษณะเป็นใบสั่งจ่ายเงินตรา ชนิดหนึ่ง เท่าที่พบมีชนิดราคา ๒ ตำลึง ๓ ตำลึง ๔ ตำลึง ๕ ตำลึง ๖ ตำลึง ๗ ตำลึง ๘ ตำลึง ๑๐ ตำลึง ๑๒ ตำลึง ๑๕ ตำลึง หนึ่งซั่ง หนึ่งซั่งห้าตำลึง และ หนึ่งซั่งสิบตำลึง สันนิษฐาน ว่าออกใช้ในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๓๙๙-๒๔๐๓ ใบพระราชทานเงินตรา นี้ เชื่อว่าใช้สำหรับพระราชทานเป็นเบี้ย หัก ให้แก่ข้าราชการ ในยามที่เงินตราโลหะขาดแคลน ไม่ได้มีการใช้ แพร่หลาย ในหมู่ราษฎร

๓. อัฐกระดาษ

ภาพ : อัฐกระดาษ

ต่อมาระหว่างพุทธศักราช ๒๔๑๕-๒๔๑๖ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดปัญหาเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาต่ำซึ่งเป็นเงินปลั๊กที่ทำจากดีบุกและทองแดงขาดแคลน ประกอบกับมีการนำ ปี่ ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนเงินในบ่อนการพนันมาใช้แทนเงินตรา ในพุทธศักราช ๒๔๑๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดให้จัดทำเงินกระดาษชนิดราคาต่ำเรียกว่า อัฐกระดาษ ให้ราษฎรได้ใช้จ่ายแทนเงินเหรียญที่ขาดแคลน แต่อัฐกระดาษก็ไม่ใช่ที่นิยมใช้เช่นเดียวกับหมาย

๔. บัตรธนาคาร

ภาพ : บัตรธนาคารชนิดราคา ๔๐๐ บาท ของธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้

บัตรธนาคารชนิดราคา ๘๐ บาท ของธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ออสเตรเลีย และจีน

บัตรธนาคารชนิดราคา ๕ บาทของธนาคารแห่งอินโดจีน

เงินกระดาษชนิดต่อมา คือ บัตรธนาคาร ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามธนาคารที่เข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ ธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ออสเตรเลีย และจีน และธนาคารแห่งอินโดจีน ได้ขออนุญาตนำบัตรธนาคารออกใช้ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๒, ๒๔๔๑, และ ๒๔๔๒ ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นรัฐบาลประสบปัญหาไม่สามารถผลิตเหรียญกษาปณ์ได้ทันต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ

บัตรธนาคาร มีลักษณะเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินชนิดหนึ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ระหว่างธนาคารกับลูกค้า ดังนั้น การหมุนเวียนของบัตรธนาคารจึงจำกัดอยู่ในวงแคบเฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็นต้องติดต่อกิจการกับธนาคารดังกล่าวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บัตรธนาคารมีส่วนช่วยให้ประชาชนรู้จักคุ้นเคยกับเงินที่เป็นกระดาษมากขึ้น และเนื่องจากมีระยะเวลาการนำออกใช้นานกว่า ๑๓ ปี (พ.ศ. ๒๔๓๒-๒๔๔๕) ทำให้การเรียกบัตรธนาคารทับศัพท์ว่า แบงก์โน้ต หรือ แบงก์ ในขณะนั้น สร้างความเคยชินให้คนไทยเรียกธนบัตรของรัฐบาลที่ออกใช้ในภายหลังว่า แบงก์ จนติดปากมาถึงทุกวันนี้

๕. เงินกระดาษหลวง

ภาพ : เงินกระดาษหลวงชนิดราคา

ขณะเดียวกันรัฐบาลในสมัยนั้นได้พิจารณาเห็นว่าบัตรธนาคารที่สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศออกให้อยู่ในขณะนั้น มีลักษณะคล้ายกับเงินตราที่รัฐบาลควรจัดทำเสียเอง ในพุทธศักราช ๒๔๓๓ จึงได้เตรียมการออกตั๋วเงินของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เรียกว่า เงินกระดาษหลวง โดยสั่งพิมพ์จากห้างเกิเซคเก้ แอนด์ เดวรีเอ้นท์ (Giesecke & Devrient) ประเทศเยอรมนี จำนวน ๘ ชนิดราคา เงินกระดาษหลวงได้ส่งมาถึงกรุงเทพฯ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๕ แต่เนื่องจากความไม่พร้อมของทางการในการบริหาร จึงมิได้นำเงินกระดาษหลวงออกใช้

๖. ธนบัตร

จนกระทั่งพุทธศักราช ๒๔๔๕ จึงเข้าสู่วาระสำคัญในการออกธนบัตร กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการให้ตรา พระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๕ อีกทั้งโปรดให้จัดตั้ง กรมธนบัตร ในสังกัด กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เพื่อทำหน้าที่ออกธนบัตรและรับจ่ายเงินขึ้นธนบัตร และเปิดให้ประชาชนนำเงินตราโลหะมาแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตรตั้งแต่วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๕ จึงนับว่าธนบัตรได้เข้ามามีบทบาทในระบบการเงินของไทยอย่างจริงจังนับแต่นั้นมา

ธนบัตรที่นำออกใช้ตามพระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ นั้น มีลักษณะเป็นตัวสัญญาใช้เงินของรัฐบาลที่สัญญาจะจ่ายเงินตราให้แก่ผู้นำธนบัตรมาขึ้นโดยทันที ต่อมา ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๔๗๑ ซึ่งกำหนดให้เงินตราของประเทศประกอบด้วยธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ ตลอดจนให้ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จึงเป็นการเปลี่ยนลักษณะของธนบัตรจากตัวสัญญาใช้เงินมาเป็นเงินตราอย่างสมบูรณ์ ธนบัตรที่นำออกมาใช้ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน มีทั้งหมด ๑๗ แบบ

๑) ธนบัตรแบบ ๑

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑

เป็นธนบัตรที่พิมพ์ด้านหน้าเพียงด้านเดียว จึงเรียกว่า ธนบัตรหน้าเดียว มี ๗ ชนิด ราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท ๕๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท พิมพ์ที่บริษัทโทมัส

เดอ ลา รู จำกัด (THOMAS DE LA RUE & COMPANY LIMITED) ประเทศอังกฤษ เริ่มทยอยออกใช้ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๔๕ ในรัชกาลที่ ๕ จนถึงรัชกาลที่ ๖

๒) ธนบัตรแบบ ๒

ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

ภาพ : รุ่นหนึ่ง พิมพ์ข้อความว่า "สัญญาจะจ่ายเงินให้แก่ผู้นำธนบัตรนี้มาขึ้นเป็นเงินตราสยาม" ที่ด้านหน้าของธนบัตรทุกชนิดราคา

สัญญาจะจ่ายเงินให้แก่ผู้นำธนบัตรนี้มาขึ้นเป็นเงินตราสยาม

ภาพ : รุ่นสอง เปลี่ยนข้อความเป็น "ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย "

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๒

เป็นธนบัตรแบบแรกที่เริ่มพิมพ์ทั้งสองด้าน ด้านหน้าเป็นภาพลายเฟื่องประกอบบริศมี ๑๒ แฉก ด้านหลังเป็นภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงมักเรียกกันว่า "ธนบัตรแบบไถนา" ธนบัตรแบบ ๒ มี ๒ รุ่น ๖ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท พิมพ์ที่บริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด เริ่มทยอยออกใช้ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๖๘ ในรัชกาลที่ ๖ จนถึงรัชกาลที่ ๗

๓) ธนบัตรแบบ ๓

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๓

เป็นธนบัตรแบบแรกที่เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยเป็นภาพประธานบนด้านหน้า โดยมีภาพอันแสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีและสถาปัตยกรรมไทย ตลอดจนทัศนียภาพต่าง ๆ เป็นภาพประกอบ ส่วนด้านหลังเป็นภาพวัดพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ และมีการพิมพ์ข้อความแจ้งโทษของการปลอมแปลงธนบัตรเป็นครั้งแรก มี ๔ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท และ ๒๐ บาท พิมพ์ที่บริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด เริ่มทยอยออกใช้ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๗ ในรัชกาลที่ ๗ จนถึงรัชกาลที่ ๘

๔) ธนบัตรแบบ ๔

ธนบัตรแบบ ๔ (โทมัส)

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๔ (โทมัส)

ธนบัตรแบบ ๔ (โทมัส) ด้านหน้าเชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเมื่อทรงพระเยาว์เป็นภาพประธาน โดยมีภาพปูชนียสถานที่สำคัญ ได้แก่ วัดพระสมุทระเจติย์ พระปฐมเจติย์ ป้อมมหากาฬกับบรมบรรพต พระที่นั่งดุสิตาภิรมย์กับพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม เป็นภาพประกอบของธนบัตรแต่ละชนิดราคาตามลำดับ ส่วนด้านหลังเป็นภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม

มี ๒ รุ่น รุ่นหนึ่ง พิมพ์ข้อความด้านหน้าธนบัตรว่า "รัฐบาลสยาม" รุ่นสอง เปลี่ยนเป็นคำว่า "รัฐบาลไทย" มี ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท พิมพ์ที่บริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด ทายอดออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๑ ในรัชกาลที่ ๘

ธนบัตรแบบ ๔ (กรมแผนที่)

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๔ (กรมแผนที่)

ธนบัตร แบบ ๔ (กรมแผนที่) เมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง ขยายตัวมายังทวีปเอเชียจนกลายเป็นสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยญี่ปุ่นได้ยกกองทัพเข้ามาในประเทศไทยเพื่ออาศัยเป็นฐานทัพในการสู้รบและยึดครองประเทศข้างเคียงซึ่งเป็นอาณานิคมของประเทศคู่สงคราม ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะจำยอมต้องทำสัญญาเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น และถูกยื่นข้อเสนอให้จัดตั้งธนาคารกลางโดยให้มีที่ปรึกษาและหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ เป็นชาวญี่ปุ่น

ดังนั้น เพื่อรักษาอิสรภาพและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศมิให้ญี่ปุ่นเข้ามามีอำนาจควบคุมระบบการเงินของไทย รัฐบาลในขณะนั้นจึงเร่งจัดตั้งธนาคารกลางอย่างรีบด่วน โดยสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๕ เพื่อจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นทำหน้าที่รับมอบการออกธนบัตรจากกระทรวงการคลัง และประกอบธุรกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง

จากการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ทำให้การสั่งพิมพ์ธนบัตรจากบริษัท โทมัส เดอลา รู ประเทศอังกฤษ ไม่สามารถกระทำได้ รัฐบาลไทยจึงขอให้รัฐบาลญี่ปุ่นช่วยพิมพ์ธนบัตรให้ (ธนบัตรแบบ ๕) แต่เมื่อสงครามทวีความรุนแรงขึ้น รัฐบาลเห็นว่าสถานการณ์ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจนัก ถึงแม้จะได้สั่งพิมพ์ธนบัตรจากประเทศญี่ปุ่นแล้วก็ตาม หากญี่ปุ่นไม่สามารถขนส่งธนบัตรมาได้ ก็จะทำให้ประเทศไทยขาดแคลนธนบัตรอย่างยิ่ง

รัฐบาลไทยจึงตัดสินใจพิมพ์ธนบัตรขึ้นใช้เอง โดยใช้วัตถุดิบที่พึ่งพาได้ภายในประเทศ และมอบหมายให้ กรมแผนที่ทหารบก กรมอุทกศาสตร์ และโรงพิมพ์ของเอกชนบางแห่ง เป็นผู้จัดพิมพ์ ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทย แม้ว่าธนบัตรที่พิมพ์ขึ้นใช้เองนี้จะมีคุณภาพต่ำ แต่ก็ สามารถช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนธนบัตรได้ตลอดช่วงสงคราม ธนบัตรที่พิมพ์ขึ้นใช้เองในช่วงสงคราม ได้แก่ ธนบัตรแบบ ๔ (กรมแผนที่) ธนบัตรแบบ ๖ ธนบัตรแบบ ๗ และธนบัตรแบบพิเศษ

ธนบัตรแบบ ๔ ซึ่งพิมพ์จากกรมแผนที่ทหารบก มีรูปแบบเหมือนกับธนบัตรแบบ ๔ ที่พิมพ์จากบริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด แต่ได้พิมพ์คำว่า "กรมแผนที่" ไว้ที่ขอบล่างของธนบัตรทั้งด้านหน้าและด้านหลัง และใช้กระดาษจากโรงงานกระดาษไทย จังหวัดกาญจนบุรี มี ๔ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐๐ บาท เริ่มทยอยออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๕

๕) ธนบัตรแบบ ๕

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๕

ด้านหน้าเชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อทรงพระเยาว์เป็นภาพประธาน โดยมีลายเฟื้อง อุโบสถและวิหารวัดภูมิบันฑิต พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ประตูกุญชรยาคงยุวาทวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ พระปราสาทวัดอรุณราชวราราม และพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทกับพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท เป็นภาพประกอบของแต่ละชนิดราคา ส่วนด้านหลังเป็นภาพพระบรมมหาราชวัง ด้านวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ธนบัตรแบบ ๕ มี ๗ ชนิดราคาได้แก่ ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท พิมพ์ที่โรงพิมพ์ธนบัตร กระทรวงการคลัง ประเทศญี่ปุ่น เริ่มทยอยออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๕

๖) ธนบัตรแบบ ๖

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๖

พิมพ์ที่ กรมแผนที่ทหารบกและกรมอุทกศาสตร์ มี ๒ ชนิดราคา ได้แก่ ๒๐ บาท และ ๑๐๐ บาท ใช้กระดาษที่ผลิตจากโรงงานกระดาษไทย จังหวัดกาญจนบุรี เริ่มออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๘ มี ๒ ชนิด ชนิดราคา ๒๐ บาท มีรูปแบบเหมือนกับธนบัตรแบบ ๔ ซึ่งพิมพ์จากบริษัท โทมัส เดอลา รู จำกัด ชนิดราคา ๑๐๐ บาท มีรูปแบบเหมือนกับธนบัตรแบบ ๔ ซึ่งพิมพ์จากกรมแผนที่ทหารบก

๗) ธนบัตรแบบ ๗

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๗

พิมพ์ที่โรงพิมพ์เอกชนหลายแห่งที่มีผลงานอยู่ในระดับมาตรฐานขณะนั้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปควบคุมดูแลการพิมพ์อย่างใกล้ชิด แต่เนื่องจากเป็นช่วงปลายสงครามซึ่งกระดาษและหมึกพิมพ์มีอยู่อย่างจำกัด คุณภาพและสีของธนบัตรจึงไม่ดีเท่าที่ควร มี ๔ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท และ ๕๐ บาท เริ่มออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๘

๘) ธนบัตรแบบ ๘

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๘

เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพายุติลงในเดือนสิงหาคม ๒๔๘๘ รัฐบาลไทยได้สั่งพิมพ์ธนบัตรไปยังบริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด อีกครั้ง แต่โรงพิมพ์ของบริษัทได้รับความเสียหายจากสงครามไม่สามารถพิมพ์ให้ได้ รัฐบาลไทยจึงติดต่อให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจัดพิมพ์ธนบัตรให้ชั่วคราว โดยโรงพิมพ์ธนบัตร กระทรวงการคลัง (Bureau of Engraving and Printing, Treasury Department) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ทำแม่แบบแม่พิมพ์ธนบัตร และว่าจ้างให้บริษัท ทิวดอร์ เพรส จำกัด (Tudor Press Inc.) เป็นผู้พิมพ์

ด้านหน้าเชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อทรงพระเยาว์เป็นภาพประธาน และภาพพระปฐมเจดีย์เป็นภาพประกอบของแต่ละชนิดราคา ส่วนด้านหลังเป็นภาพรัฐธรรมนูญประดิษฐานเหนือพานแว่นฟ้า มี ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐๐ บาท เริ่มออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๙ ในรัชกาลที่ ๙ เนื่องจากธนบัตรแบบแปดสิ่งพิมพ์ในรัชกาลที่ ๘ แต่ส่งเข้ามาถึงประเทศไทย เมื่อเดือนตุลาคม ๒๔๘๙ ซึ่งขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว

๙) ธนบัตรแบบ ๙

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๙

ธนบัตรแบบ ๙ มีรูปแบบเหมือนกับธนบัตรแบบ ๔ แต่เปลี่ยนพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์เป็น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี ๖ ชนิดราคา ได้แก่ ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐๐ บาท พิมพ์ที่บริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด เริ่มทยอยออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๑

ด้วยเหตุที่ธนบัตรแบบเก่า มีระยะเวลาการนำออกใช้นานกว่า ๒๐ ปี ประชาชนจึงคุ้นเคยกับสีของธนบัตรแต่ละชนิดราคาจนยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า สีของธนบัตรแบบเก่าเป็นต้นแบบของการกำหนดสีของธนบัตรในปัจจุบัน

๑๐) ธนบัตรแบบ ๑๐

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๐

ธนบัตรแบบ ๑๐ ด้วยเหตุที่ธนบัตรแบบ ๙ ชนิดราคา ๑๐๐ บาท ออกใช้ติดต่อกันนานกว่า ๒๐ ปี และพิมพ์ด้วยการพิมพ์เส้นนูนสีแดงเพียงสีเดียว จึงมีการปลอมแปลงมาก รัฐบาลจึงได้เปลี่ยนแบบธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาทใหม่ โดยด้านหน้าเชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นภาพประธาน ส่วนด้านหลังเป็นภาพเรือสุพรรณหงส์ และกำหนดให้พิมพ์สอดสีหลายสีและพิมพ์เส้นนูนสีน้ำเงินเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสี ธนบัตรแบบสิบมีเพียงชนิดราคาเดียว พิมพ์ที่บริษัท โทมัส เดอ ลา รู จำกัด เริ่มออกใช้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๑

๑๑) ธนบัตรแบบ ๑๑

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๑

ธนบัตรแบบ ๑๑ เป็นธนบัตรแบบที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมากขึ้น ด้วยการนำลายไทย สถาปัตยกรรมไทย ซึ่งมีลักษณะโดดเด่นเป็นศิลปะประจำชาติมาเป็นองค์ประกอบสำคัญของธนบัตร นอกจากนี้ ยังมีลักษณะสำคัญคือ ภาพประกอบด้านหน้ามีความสัมพันธ์กับภาพประธานด้านหลัง ธนบัตรแบบสิบเอ็ด มี ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๕๐๐ บาท

๑๒) ธนบัตรแบบ ๑๒

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๒

ธนบัตรแบบ ๑๒ เป็นธนบัตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของสมเด็จพระบรมมหากษัตริยาธิราชเจ้าที่ได้รับการถวายพระราชมัญัญญาภิเษก "มหาราช" จึงได้เชิญพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระมหากษัตริย์ที่ได้รับการเทิดพระเกียรติดังกล่าว มาเป็นภาพประธานด้านหลังของธนบัตร มี ๓ ชนิดราคา ได้แก่ ๑๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐๐ บาท

๑๓) ธนบัตรแบบ ๑๓

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๓

ธนบัตรแบบ ๑๓ มีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมเฉลิมฉลองงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี จึงนำภาพเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่สำคัญ ๆ นับแต่แรกสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง และการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยมาเป็นภาพประธานด้านหลัง มี ๒ ชนิดราคา ได้แก่ ๕๐ บาท และ ๕๐๐ บาท

๑๔) ธนบัตรแบบ ๑๔

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๔

ธนบัตรแบบ ๑๔ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์แห่งพระราชวงศ์จักรี ที่ทรงพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มี ๓ ชนิดราคา ได้แก่ ๑๐๐ บาท ๕๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท

๑๕) ธนบัตรแบบ ๑๕

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๕

ธนบัตรแบบนี้ยังคงมีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์แห่งพระราชวงศ์จักรีที่ทรงพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และเป็นแบบที่เริ่มปรับขนาดความกว้างของธนบัตรให้เท่ากันทุกชนิดราคา เพื่อความสะดวกในการพกพา มี ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ๒๐ บาท ๕๐ บาท ๑๐๐ บาท ๕๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท

๑๖) ธนบัตรแบบ ๑๖

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๖

ธนบัตรแบบนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่สมัย
สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณูปการแก่ประเทศชาติ มี
๕ ชนิดราคา คือ ๒๐ บาท ๕๐ บาท ๑๐๐ บาท ๕๐๐ บาท และ ๑๐๐๐ บาท

๑๗) ธนบัตรแบบ ๑๗

ภาพ : ธนบัตรแบบ ๑๗

ธนบัตรแบบ ๑๗ มีแนวคิดในการออกแบบเพื่อเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ ในทุกด้าน เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข นำความร่มเย็นมาสู่อาณาประชาราษฎร์และชาติบ้านเมือง

๔.๓ ธนบัตรที่ระลึก และบัตรธนาคาร

ธนาคารแห่งประเทศไทย นอกเหนือจากธนบัตรที่จัดพิมพ์เพื่อใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจตามปกติแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้เคยจัดพิมพ์ธนบัตรที่ระลึก และบัตรธนาคาร เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสมหามงคลต่าง ๆ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ธนบัตรที่ระลึก และบัตรธนาคารเป็นธนบัตรที่ออกเนื่องในวาระสำคัญต่าง ๆ เช่น ธนบัตรที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี เป็นต้น มูลค่าแลกเปลี่ยนมักจะสูงกว่าราคาที่กำหนด ธนบัตรชนิดนี้จะพิมพ์ออกมาเพียงครั้งเดียวไม่มีการพิมพ์ทดแทน ส่วนบัตรธนาคารก็จะคล้ายกับธนบัตรที่ระลึก จะต่างกันที่การออกบัตรธนาคารกระทำโดย

ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่ได้ออกโดยรัฐบาลไทย ซึ่งก็มีเพียงแบบเดียวที่ออกมาในรัชกาลปัจจุบัน คือ บัตรธนาคาร ชนิดราคา ๖๐ บาท ที่ออกใช้เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ (ประกาศใช้ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๐)

ภาพ : บัตรธนาคาร ชนิดราคา ๖๐ บาท

ธนบัตรที่ระลึก ว่าด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เชิญภาพพระราชกรณียกิจ ที่สำคัญต่างๆ จารึกไว้บนธนบัตรที่จัดพิมพ์ขึ้นในโอกาสต่างๆ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และเผยแพร่พระเกียรติคุณให้เป็นประจักษ์ ซึ่งปัจจุบันมีธนบัตรออกมาเผยแพร่ทั้งหมด ๑๙ ครั้ง

ภาพ^๗ : รวมธนบัตรที่ระลึก

เนื่องในโอกาสสำคัญในรัชสมัยพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙

^๗ ธนาคารแห่งประเทศไทย - Bank of Thailand. รวมธนบัตรที่ระลึก เนื่องในโอกาสสำคัญในรัชสมัยรัชกาลที่ ๙. จาก <https://www.facebook.com/pg/bankofthailandofficial> (สืบค้นข้อมูล: ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

๗

ภาพกิจกรรม

ภาพ : รุ่นพี่แนะนำการทำโครงการ

ภาพ : พร้อมเพื่งกัน ณ ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพ : ฟังบรรยาย เรื่องเล่าธนาคาร
แห่งประเทศไทย

ก่อนเข้าห้องเรื่องเล่าธนาคารแห่งประเทศไทย (The BOT Story) ชั้น ๒ ที่นำเสนอภาพยนตร์ Animation Mapping Screen ๓๖๐ องศา ในรูปแบบ Realistic เพื่อบอกเล่าถึงความสำคัญและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สะท้อนภารกิจการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพ : ฟังบรรยาย นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร

นิทรรศการโรงพิมพ์ธนบัตร บอกเล่าเรื่องราวการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขั้นตอนและเทคนิคการผลิตธนบัตรที่มีความประณีต และการออกแบบที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้อย่างลงตัว

ภาพ : ฟังบรรยาย นิทรรศการเงินตรา

นิทรรศการเงินตรา พาย้อนเวลาไปเรียนรู้วิวัฒนาการของเงินตรา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจจากอดีตเข้าสู่ยุครัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งมีการจัดแสดงธนบัตรไทยไว้มากที่สุด รวมถึงธนบัตรที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ภาพ : ฟังบรรยาย นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

นิทรรศการบทบาทหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย แนะนำบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะธนาคารกลางของประเทศ นับตั้งแต่การก่อตั้งขึ้นท่ามกลางสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตลอดจนบทบาทซึ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตลอด ๗๕ ปี ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่เคยหยุดนิ่ง

ภาพ : เข้าชมห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย prince vivadhanajaya library

ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย แหล่งค้นคว้าข้อมูล และพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยน และแบ่งปัน
ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การธนาคาร และการธนาคารกลาง

ภาพ : มอบของที่ระลึกแก่วิทยากร